UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
FEB 4 1921

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass.
By order of the President. A. S. Burleson, Postmaster General.

No. 5 Vol. VIII. Tel. Park 6407 WORCESTER, MASS., 3 d. Vasario (February), 1921. 5 cents per copy 8 Metai

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Masschusetts, under the Act of March 3, 1879.

Talkininkų Aukščiausioji Taryba pripažino Latvijos ir Estonijos nepriklausomybę.

VOKIETIJA TURĖS MOKĖTI TALKININKAMS PER 42 METU. AMERIKA NEPATENKINTA PABALTIJOS VALSTYBIŲ PRIPAŽINIMU. TAUTŲ SĄJUNGOS NOTA LIETUVOS VALDŽIAI. KROPOTKINAS MIRĖ. LIETUVOJ VISKAS GERAI. WILSONAS ATMETĖ PALMERIO PASIULYMĄ. SAUŽUDYSČIŲ SKAIČIUS S. V. PASIDIDINO.

DIRBTINA POLITIKA.

Prancuzų agentų pastangomsi buvo skleidžiamos triukšmingos žinios apie tai, jog bolševikai tai Lietuvos, tai Latvijos fronte yra sutraukę daug savo kariuomenės ir rengiasi užpulti Pabaltijos Valstybes. Korespondento Duranty ir Mc-Coulagho straipsniai, kursai neva rėmėsi musų Užsienio Reikalų Ministerio žodžiais, rupinosi tą pavojų padidinti. Visų šių gandų tikslas buvo vienas — išgąsdinti Lietuvius, priversti juos nusileisti ir dėtis prie Lenkijos. Amerikos Lietuvių spaudoje randasi taipjau raštų, kurie gal visai nenoroms tarnauja tai pačiai politikai. Taip, "Draugė" tapo išspausdinta keletas Rene Vinci straipsnių. Šis bendradarbis gaždina bolševizmu, germanizmu ir islamizmu ir perša mums vieną išgelbėtojų p. J. Gabrį. Teisybė, "Draugo" redakcija yra padėjusi daug tinkamų pastabų, bet juk yra straipsnių, kurių jokia redakcija neišdrįsta be pastabų talpinti. Kitame laikrašty randame tokią triukšmingą žinią, kuri, kaipo kablegrama, extra talpinama. "Buvo surengtas milžiniškas raudonųjų sukilimas. Lietuvos Valdžia pasmaugė jį pačioje pradžioje." Tuo tarpu ir Sovietų Respublikos ministeris Čičerinas ir net Lenkų atstovas Lubomirskis tvirtino, jog jokio pavojaus nėra, jog triukšmas delei rengiamojo bolševikų užpuolimo nėra pamatuotas. Oficialių pranešimų iš musų valdžios, kurie patvirtintų tą triukšmą, lygiu budu nėra. Be to nuo Martyno Yčo, kurio niekas juk negali įtarti bolševikų šalininku, gauta apie tą milžinišką raudonųjų sukilimą šiokia žinia:

"Generolas Žukauskas su areštavo keletą lenkų ir bolševikų maištininkų (konspirators), kuriuos jam patys kareiviai yra nurodę."

Iš to pranešimo yra aišku, jog armijos vadas (vyriausiuoju karo vadu pasilieka krašto apsaugos Ministeris, kaip ir buvęs) Gen. S. Žukauskas yra suareštavęs keletą ir lenkų ir bolševikų agitatorių. Kuomet delei tokio ir lenkų ir bolševikų arešto išeina vientik "milžiniškas raudonųjų sukilimas," nenoroms prisimena C. Pileno laiškas, tilpęs N-2 "Vienybės Lietuvninkų." Delei šios dirbtinos iš Prancuzijos paeinančios politikos, aliantai nerado galimu pripažinti Lietuvos ir tinka pripažinti tik Estoniją ir Latviją. Lietuvai norima primesti plebiscitas ir sakoma, jog Lietuvos nepripažins, iki tas plebiscitas neužsibaigs, o Lietuviai turėtų aiškiai pasisakyti ir taip yra pasakę, jog ant plebiscito nesutiks iki Lenkai tebelaiko Lietuvos Rytus ir iki Lietuva nebus pripažinta kaipo nepriklausoma valstybė.

Tokio savo žodžio dabar ir prisieina laikytis ir nieko nesibijoti.

Lietuvos Informacijų Biuras.

PASITARIMAI DELEI ĮTEIKIMO PAŠELPOS L. RAUD. KRYŽIUI.

Vasario 23 dieną yra šaukiamas Lietuvos paskolos stočių atstovų suvažiavimas. Be to, kaip girdėti, Vyriausioji Lietuvių Piliečių Sąjungos Valdyba kviečia savo skyrių atstovų suvažiavimą Vasario 24 dieną, o kaikurie laikraštininkai yra sumanę susivažiuoti Vasario 25 dieną, kad aptarus savo profesionalius reikalus ir savo darbą link antros paskols pravedimo.

Kuomet jau tiek įvairių organizacijų daro savo pasitarimus, butų didžiai pravartu pasitarti ir įvairioms organizacijoms, kurios užsiima Lietuvos Raudonojo Kryžiaus sušelpimu.

Lietuvos Atstoybė Amerikoje yra jau kelius kartus prispirtinai prašiusi Amerikos Lietuvių Raud. Kryžiaus Remėjų Draugijos Valdybos priduoti apyskaitą, kiek ji yra suteikusi tam L. R. Kryžiui pašalpos, bet nė nuo jos pirmininko, nė nuo Tautos Fondo sekretoriato, nes ši Draugija skaitosi jo dalimi, jokios žinios nėra gavusi. Tuo tarpu kaikurie šios L. R. Kr. Remėjų Draugijos nariai skelbiasi laikraščiuose, jog visi surinktieji pinigai bus šiam Liet. Raud. Kryžiui pilnai atiduoti. Negaudamas jokio atsakymo iš šios Draugijos Valdybos, šiuomi aš apeliuoju prie visų jos narių, o lygiai ir prie visų kitų įstaigų (Lietuvai Gelbėti Draugija ir kitų, kurios užsiima Lietuvos Raud. Kryžiaus šelpimu), atsiųsti savo atstovus Vasario 22 dieną pasitarimui drauge su Lietuvos Atstovybe Amerikoje, Kaip tinkamiausia organizavus pačių aukų rinkimą ir jų persiuntimą Lietuvos R. Kryžiui. Susirinkimo vieta New Yorke bus paskelbta paskiau.

Iš kalno pasisakau, jog visai nėra manoma kuom nors ardyti ar trukdyti jau visas įvairių įstaigų darbas, bet tik pasitarti, kaip jis sekmingiau nustačius, kad pačių aukų butų daugiau Liet. R. Kryžiaus gaunama. Suprantama, jog į tą pasitarimą kviečiami atvykti atstovai arba Valdybų nariai savo noru ir pritarimu, ir jog jisai visai nėra priverstinas, kaipo organizacijoms. Visi nutarimai tokio atstovų pasitarimo gali buti tiktai paskaitomi, kaipo visuomenės balsas, su kuriuomi pačios įstaigos, kurios užsiima Liet. R. Kr. šelpimu, galės skaitytis arba nesiskaityti.

J. Vileišis,
Lietuvos Atstovas Amerikoje.

PRIPAŽINO LATVIJOS IR ESTONIJOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Lietuvos ir Gruzijos nepriklausomybės pripažinimas atidėtas ant toliaus.

Paryžius. — Pereitą seredą, 26 d. sausio, po pietų talkininkų Aukščiausioji Taryba savo nuosprendžiu pripažino Latviją ir Estoniją kaipo nepriklausomas valstybes. Lietuvos ir Gruzijos nepriklausomybės pripažinimas atidėta ant toliaus, kol gaus apie jas reikalingų informacijų.

Manoma, kad Gruzijos delegatas gaus balsą paaiškinimui apie savo šalies reikalus dabartinėje Konferencijoje, bet kaslink Lietuvos, tai tur buti nebus daromas nuosprendis iki tol, kol nebus žinomos pasekmės rengiamo tautų sąjungos plebiscito Vilniaus srity.

VOKIETIJA TURĖS MOKĖTI TALKININKAMS PER 42 METU.

Paryžius. — Talkininkų premjerai pereitą subatą čia užgyrė kontribucijų planą, kurį paruošė atatinkami ekspertai. Sulig to plano, bėgy 42 metų Vokietija turės sumokėti talkininkams 226,000,000,000 markių auksu, arba tolygios vertės daiktais, tokiomis ratomis: 2,000,000,000 markių kasmet 1921 ir 1922 m., 3,000,000,000 mark. kasmet 1923, 1924 ir 1925 m., 4,000,000,000, mark. kasmet 1926, 1927 ir 1928 m., 5,000,000,000 mark. kasmet 1929, 1930 ir 1931 m., ir 6,000,000,000 markių kasmet nuo 1932 iki 1962 m.

Be to Vokietija turės mokėti talkininkams kasmet 12 nuoš. taksų nuo viso savo eksporto.

Jeigu Vokietija nesumokėtų talkininkams tų sumų ir nepildytų talkininkų premjerų užgirtų patvarkymų, kurie paliečia Vokietijos ižda, gelžkelius ir paštą, tuomet talkininkai galėsią užgriebti Vokietijos muitus, uždėti taksas ant Rhine krašto ir tt.

27 d. vasario Brussely bus sušaukta talkininkų konferencija galutinam aukščiau paminėto plano priėmimui, į kurią bus pakviesti kaip talkininkų, taip ir vokiečių ekspertai.

AMERIKA NEPATENKINTA PABALTIJOS VALSTYBIŲ PRIPAŽINIMU.

Washington. —Pulkininkų Aukščiausios Tarybos pripažinimas Latviją ir Estoniją yra griežtai priešingas Suvienytų Valstijų politikai. Valstybės departamentas laikosi nuomonės, kad bandymai įkurti nepriklausomas valstybes iš Rusijos parubežio tik suvilkins galutiną Rusijos klausimo išrišimą. Nekurie gi permato tame skilimą, kuriuo galės pasinaudoti Japonija, kad pasigriebus Siberiją.

TAUTŲ SĄJUNGOS NOTA LIETUVOS VALDŽIAI.

Prašo priimti plebiscitą

Geneva. — Matyt, kad nė lenkai, nė lietuivai nepritaria busiančiam Vilniuje plebiscitui, kurį rengia tautų sąjunga ir aštrios protesto notos tapo tautos sąjungos atstovo pasiųstos Lietuvos ir Lenkijos valdžioms delei nekurių daromų manevrų.

Iš Lietuvos reikalaujama, kad ji sutiktų su laikymu plebiscito ginčijamoj teritorijoj. Diena pasiuntimo notos, kurią įteikė pulk. Chardigny, galva tautų sąjungos misijos Vilniuje, tapo apleista sąjungos tarybos, vardu kurios pulk. Chardigny ir įteikė notą, kadangi negalima permatyti padėties bunant toliau nuo vietos.

Pulk. Chardigny įteikė notą 21 d. sausio. Ji sako: "Taryba prašo pranešti Lietuvos valdžiai, kad ji lauks atsakymo į jos raštą iš 20 d. gruodžio per 10 dienų nuo įteikimo dabartinio rašto. Jei tame laike nebus duota patenkinančio atsakymo, ji bus priversta skaityti, kad Lietuvos valdžia atsisako išpildyti savo susitarimą su taryba, kaip jis buvo priimtas 8 d. lapkričio, Valdemaro telegrame."

Kaip paredo lenkiškuose laikraščiuose išspausdintos žinios, gen. Želigovskis vis dar stoja už rinkimus "centralinės Lietuvos" steigiamąjį seimą ir paskyrė rinkimus apie vidurį vasario mėnesio. Taryba todel paliepė pulk. Chardigny, kad jei tas pasirodys tiesa, pranešti Lenkijos valdžiai, kad ji yra formaliai prašoma visais jos galėje budais priešintis įvykinimui to projekto. Taryba negali pripažinti gen. Želigovskio rinkimų teritorijoje, kurią jis laiko nelegaliai, ir tai tuo laiku, kada sąjunga rengiasi daryti plebiscitą, kad nusprendus likimą tos teritorijos.

ŠVEICARAI PRIEŠINGI TREČIAJAM INTERNACIONALUI.

Geneva. — Šveicarų socialistų partijos nariai nesenai balsavo ar prisidėti prie Maskvos Trečiojo Internacionalo, ar ne. Iš surinktų balsų pasirodo, kad didelė didžiuma — 16,001 bal. yra priešingi tam. Vadinas šveicarai socialistai nesutinka įstoti į rusų bolševikų sutvertą Trečiąjį Internacionalą.

MAINIERIAI PRIEŠINGI VIRŠLAIKIUI.

Londonas, — Tarptautinis mainierių kongresas priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad mainieriai kovotų prieš viršlaikį, dirbamą po paprastų darbo valandų.

DIDELIS STREIKAS ITALIJOJ.

Roma. — Pastaromis dienomis išėjo streikan visi pašto ir telegrafo darbininkai. Patarnavimas šių įstaigų tapo suparalyžuotas. Tarp streikierių ir jiems priešingų elementų įvyko daug susirėmimų. Pastarieji užpuldinėją ant darbininkų ir degina jų svetaines.

LIETUVOJ VISKAS GERAI.

"Vien. Liet." gavo nuo Dr. Šliupo sekantį kablegramą:

Londonas — Yčas telegrafuoja sausio 23 d. sekančią žinią apie "maištus" Kaune: **"Viskas gerai Lietuvoje. Generolas Žukas areštavo Lenkų ir Bolševikų suokalbininkus. Kareiviai nurodė, kurie yra agitatoriais."**

Toliaus eina kabelis apie Lietuvos Garlaivių Bendrovės darbuotę sekančiai: "Laivai Juratė ir Kastytis išplauks iš Klaipėdos. Latvijos valdžia siūlo L. G. B-vei naudotis Liepojaus uostu.

Rubežių tarybos eina sekmingai, ir be abejonės Palangos apygardos teks Lietuvai.

Mes statysime uostą ant Šventosios upės ir jau organizuojame didelę kompaniją, kurion ir valdžia įeina."

(Pasirašo) Yčas.

WILSONAS ATMETĖ PALMERIO PASIULYMĄ.

Washingtonas. — Suv. Valstijų vyriausias prokuroras A. Mitchell Palmeris buvo pasiulęs prezidentui Wilsonui atmainyti Eugene V. Debso bausmę. Prez. Wilsonas tą pasiulymą atmetė.

KETURIAEDEŠIMTS BIZNIŲ BANDITAMS.

Dover, Del. — Delaware valstijos senatas priėmė bilių, sulig kurio plėšikai bus baudžiami įkertant jiems 40 bizunų per nuogą nugarą, pasmerkiant juos ne mažiau kaip 20 metų kalėjimo ir be to dar turės užsimokėti $500.00 piniginės pabaudos.

SUGRIUVO DEGANTIS NAMAS IR UŽMUŠĖ TRIS GAISRININKUS.

Providence, R. I. — Sugriuvus degančio murinio trijų aukštų namo sienoms ant Mathewson gatvės, 3 gaisrininkai tapo užmušta ir 30 sužeista. Du iš sužeistųjų tur buti mirs.

Kaikurie gaisrininkai buvo sumesti į ugnį, kuomet sugriuvo minėtojo namo sienos; kiti gi tapo užtverti, lyg sląstuose, siauroj Clemence gatvelėj, kuomet ant jų pradėjo griuti tonai plytų i degantys balkiai. Dvidešim gaisrininkų tapo nugabenta į Rhode Island ligonbutį.

SAUŽUDYSČIŲ SKAIČIUS S. V. PASIDIDINO.

New Yorkas. — Dr. H. M Warren, Išgelbėkit-po-Gy vastį Sąjungos prezidentas, pranešė sąjungos nariams jog 1920 m. saužudysčių buvo 6,171, priskaitant 707 vaikus. 1919 m. saužudysčių skaičius buvo mažesnis virš 1,000. Moterų 1920 m. nusižudė 2,604. Šis skaičius taipjau yra didesnis už pereitų metų.

Jauniausias iš nusižudžiusių pereitais metais buvo 5 metų amžiaus, o seniausias — 103 metų amžiaus. Pasibaigus karui nusižudė virš 100 kareivių.

Tarp nusižudžiusių pereitais metais buvo sekančių profesijų ir pasiturinčių žmonių: 75 prezidentai ir manadžeriai didelių biznio įstaigų, 33 skaitomi milionieriais, 23 turtingos moterys, 24 advokatai, 8 teisėjai, 51 daktaras, 40 aktorių, 44 kolegijų profesoriai ir mokytojai, 27 kolegijų studentai, 24 brokeriai, 29 bankininkai (priskaitant 14 bankų prezidentų), 12 kunigų, 2 evangelistai ir 1 Y.M.C.A. sekretorius.

PILSUDSKIS ATVYKS Į PARYŽIŲ.

"New York Tribune" korespondentas Ralph Courtney savo kablegrame iš 31 d. sausio praneša, jog Lenkijos prezidentas Pilsudskis, kaip praneša francuzų laikraštis "Paris Midi," žada buti Paryžiuj 3 d. vasario. Pilsudskio atvykimas Paryžiun yra surištas su Vilniaus ir Želigovskio klausimu, kuris turės buti iškeltas Paryžiaus konferencijoj. Anglija yra tvirtai nusistačius link to klausimo, tad, anot "Paris Midi," dabar yra puiki proga ir francuzams pareikšti savo nuomones.

Taip, francuzų valdžia dabar turėtų jau atvirai išsireikšti ir pasakyti, ar ji nori, kad ta Želigovskio komedija, kurios autorium yra Pilsudskis ir kurią vaidina Lietuvos teritorijoj lenkų plėšikai, butų galutinai užbaigta ar tęsiama toliau?

Savaitinis Laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
Eina Ketvirtadieniais
Leidžia
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street. Worcester, Mass
Prenumeratos Kaina
Suvienytose Valstijose Metams - $2.50 — Pusei Metų - $1.25
Kitose Viešpatystės Metams - $3.00 — Pusei Metų - $1.50
Apgarsinimų kainos ant užklausimo. Antrašas
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury Street. Worcester, Mass
5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
Every Thursday
Published by
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street. Worcester, Mass
Yearly Subscription:
In United States - - $2.50 — 6 Months - - $1.25
To Foreign Countries - - $3.00 — 6 Months - - $1.50
Advertising rates on application All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
15 Millbury Street Worcester, Mass.
5 Cents per Copy.

Žinios iš Lietuvos

MUSŲ PAŠTAS.

Musų gyvenime dažnai anka mayti tokių dalykų, urie tik netvarką daro vime kame. Imkime laiškų untinėjimą. Paprastai valiuose atėjusieji laiškai suetami į kokį nors krepšį ar žkampį. Ateina kas nors šketi laiško, Valsčiaus rašninkas peržiuri visus laiškus ir atradęs atiduoda. Pasui ateina kitas žmogus lausti laiškų — ir vėl verta visus laiškus. Paskui ateina trečias — ir vėl ta pati rocedura, ir taip toliau ir dip toliau. Atsibosta paaliau ir raštininkui vis išaujo vartyti laiškus. Tada luoda jau patiems žmonėms aieškoti. O kai daug žmoių prisigruda, tada — kas ik nori tai gali paimti ir vetimą laišką. Labiausiai nerginos, radusios kokio nors pažįstamo laišką, neiškenčia neatplėšę ir nepaskaitę. Tokiu budu dingsta laug laiškų bei laikraščių.

Ar negalėtų valsčiai sutvarkyti šitą dalyką? Mano nuomone, reikėtų padaryti tam tikros lentynos arba dėžutės, kur laiškai arba laikraščiai butų sudedami ir išskirstomi pagal kaimus. Paskui, kai ateitų kaimo įgaliotinis, jam reiktų išduoti ta visa korespondencija, kad išdalintų kam reikia. Tada laiškai ir laikraščiai nežutų ir svetimi žmonės jų nemėtytų.

Julius Divizinskas.
(Iš "Liet. Ukininko.")

KAUNAS.

Žydų Reikalų Ministerijos spaudos skyrius paduoda šiu žinių:

Trečiadienį š. m. lapkričio 24 d. Ramygalos miestelin, Panevėžio apskr. atvežė trys žydų nukovėlius, kuriuos lenkai nužudė, perlaužę frontą lapkričio 18—19 d.

Kaip vietos gyventojai praneša, jie dirbo prie telefono. Lenkų raiteliai juos pasiėmė su savim į Lanų kaimą, 18 varstų į rytus nuo Ramygalos. Ten jie liepė vietos ukininkam gerai juos pavalgydinti, kad jie ilgiau galėtų iškęsti kankynes, kurias jie jiem padarys. Penktadienį lapkričio 19 d. legioninkai juos išvedė už kaimo ties ežeru, kur jie juos nužudė sulig pastaruoju lenkų žiaurumų žodžių. Pabaigęs savo darbą, jie vieną jų įmetė ežeran ,o abudu likusius, kurie tur but buvo įdomesni, jie paliko gulėti ir uždraudė ukininkams juos palaidoti kol atvyks jų pėstininkai, prieš kuriuos jie, matomai, norėjo atsižymėti savo karžygiška pergale...

Nukautieji išrodo pasibaisėtinai: pas vieną galva buvo perkirsta kardu, dviejose vietose buvo matyt smegenys, pirštai buvo nupiauti ir kyšo šmoteliais, viena ranka buvo sulaužyta, pas antrą burna buvo išpiauta lig ausų, liežuvis išpiautas, dantys išdaužyti ir keliose kuno dalyse išpiaustyta mėsa.

Trečias buvo paskutinis kakle ir, matomai, iš apačios išpiautas liežuvis, o taip pat išpiaustytas ir subadytas kunas.

Nukautieji gulėjo nuo lapkričio 19 dienos iki 24 d. ir tik lenkams pasitraukus, buvo pranešta Viduoklės žydams, kurie atgabeno juos Ramygalon, atvaizdavo ir palaidojo. Jokių dokumentų pas juos nerasta. Todel nežinoma, kas yra aukos. Iš rastos sąskaitos matyt, kad jie dirbo prie telefono.

Ramygalos žydų Bendruomenė atsiuntė Spaudos Skyriui pranešimą del minėtų žiaurumų su aukų atvaizdais, kurio nuimtas nuorašas ir kartu su atvaizdais nusiųsta Žydų Delegacijų Komitetui Paryžiuj.

ŠV. KALVARIJA.
1920 m. lapkričio 6.

Vietinis šviesuomenes burelis pasistatęs sau tikslu šviesti liaudį — įsteigė prie Kalvarijos 2-sės mokyklos Vakarinius Suaugusiems Kursus. Kursuose išguldinėjama: lietuvių kalba, aritmetika, istorija, geografija, gamta, higiena, koperacija ir visuomenės mokslai.

Vos tik buvo pradėtas darbas atsirado trukdytojų, kurie stengiasi pakirsti švietimui kelią. Uoliausiai ir senų laikų priemonėmis ėmė trukdyti darbą kun. Laukaitis. Negana to, kad kursų mokytojų šmeižimui naudojasi sakyklą, bet dar griebiasi grynai policinių priemonių. Pav.: š. m. spalių 23 d. pasikvietęs pas save mok. M. Bačiuną, pareikalavo nuo jo pasižadėjimo raštu, neišguldinėti Kursuose jam nepageidaujamoje pakraipoje. Kuomet pastarasis atsisakė jo reikalavimą išpildyti, tai kun. Laukaitis jausdamas įžeistu, suriko:—"Von! Von iš kambario!" Tokis pasielgimas kun. Laukaičio su inteligentu žmogumi parodo jo "aukštą kulturingumą."

Delei to viso, kursų mokytojai spalių 23 d. savo posėdyje išreiškė pasipiktinimą ir griežtą protestą:

"Kadangi kun. Laukaičio pasielgimai yra nepamatuotas pasikėsinimas varžyti laisvą skleidimą mokslo žinių visuomenės švietimo įstaigoje, tat Kalvarijos Vakarinių Suaugusiems Kursų mokytojai, griežtai protestuodami, kreipia į tai laisvosios Lietuvos šviesuomenės domę."

Pasirašė K. Akelaitienė, O. Žilinskaitė, J. Karpavičius, V. Akelaitis, J. Grabauskas, M. Balčiunas.

Vakarinių Suaugusiems Kursų Komisijos pirmininkas **Grabauskas**, raštvedys **M. Bačiunas.**

ŽAGARĖ,
(Šiaulių apskr.)

Senai musų vietos milicija yra pasižymėjusi savo negerais elgėsiais su žmonėmis. Štai nors ir šitas įvykis.

Lapkričio 20 d. š.m. Žagarės milicijos viršininkas Jočys su milicininku Novickų atvyko į Rudulių kaimą pas pilietį Laci. Įėjęs į trobą milicininkas Novickas su revolveriu rankoje ir grasindamas šauti pareikalavo, kad Lacis išeitų ant kiemo, kamę stovėjo milicijos viršininkas. Jočys ir pareikalavo atiduoti neva esančią "samogonką" arba eiti už kuties, kur jie abudu baugindami žadėjo atimti jam gyvybę bei turtą. Žinoma, nieko negalėjo surasti, nes Lacis savo amžiuje nėra "samagonkos" dirbęs.

Po to, jie įsivedė Laci atgal į trobą į mėsos rukamąjį kaminą, kur pradėjo mušti į veidą pakol Lacis nenuvirto apsvaigęs ant žemės. Ir gydytojas atvykęs iš Žagarės dar ilgai negalėjo primuštojo Lacio atgaivinti. Tą visą bereikalingą mušimą is terorizavimą ramios šeimynos narių matė daug liudytojų.

Jau apie šį dalyką yra paduotas skundas ant "narsaus" Jočio ir milicijos Novicko Joniškės nuovados tardytojui ir valstybės gynėjui. Pažiurėsime, kaip sečsis suvaldyti šiuos "veikėjus."

N.

(Iš "Socialdemokratas.")

Kelionė į Lietuvą ir atgal

ALEKSANDA BUDREVIČIUS,
Worcesterio lietuvis aptiekoris.

Negalėdamas iš Vilniaus išvažiuoti, po lenkais turėjau gyventi dar septynias savaites. Prisižiurėjau įvairių lenkiškų ovacijų ir linksmybių. Kitas, lyg pakvaišęs ant gatvės šokinėjo ir niuniavo, pats nežinodamas, kas su juom darėsi. Nepoilgam ovacijos ir linksmybės persimainė į liudnus maršavimus paskui karstus (grabus) krityšių lenkų kareivių ant Lietuvių fronto. Karstas po karstui keliavo ant Rosą kapinių, lenkai kunigai, juodai apsirėdę, kas dien lydėjo jų kareivius ir karininkus.

Aš kalbu, pažįstamiems savo draugams sakydamas: "Žiurėkite, kaip keliauja jusų žmonės į žemę. Koks liudnumas čia matosi. Kaune gal tas pats yra, — ten irgi laidoja jaunus vyrus ir ten žmonės liudni. Ar tai reiktų šito?"

Lenkas karininkas atsako: "Ai kad tai mes butume vaikai vienos motinos. Aš esu dabar gatavas eiti prie Maišogalos frontò ir žuti."

Aš sakau jam, kad tavo vietoje bučiau aš, tai neičiau. Aš myliu taiką.

Lietuvių aeroplanas kasdien aplankydavo Vilnių. Kartą aukštai skrajodamas išmėtė plakatus po Vilnių, ant kurių buvo pasakyta, kad žmonės neitų į lenkų kariuomenę ir kad lietuviai neilgai trukus sugrįžš atgal į Vilnių. Vilniaus piliečiai, išėmus lenkus, visi tikėjo, kad lietuvių valdžia veikiai sugrįžš į Vilnių ir labai jų laukė.

Vieną kartą man einant pro Aušros Bromą, lietuvių aeroplanas pasirodė aukštai ant miesto, pasigirdo staiga šuviai, žiurių, lenkų patrolė važiuoja ir šaudo taikydama į aeroplaną. Tuojaus pasirodė pulkas lenkų kareivių. Aš ėjau po priedanga namų, bijodamas, kad nepagautų šuvis. Tuojaus išgirdau, kad aukštai padangėje pradėjo tratyti iš mašininės muškietos. Lenkų kareiviai šoko nuo gatvės į šonus, prilindo pilnos tarpdurės ir pilnai prisikimšo į karidorių, kur aš stovėjau. Lietuvių aeroplanas, tur buti, tik pagąsdino tuos, kurie į juos šaudė, nes niekad nebuvo girdėti kad Vilniuje butų kas užgautas per lietuvius, lekiojančius ore. Toliau ir lenkų valdžia uždraudė kareiviams bėgioti po gatves ir šaudyti, delto, kad jų šuviai aeroplanų nepasiekė, o ermyderį labai didelį darė po gatves ir žmones nemažai nervavo. Lenkų valdžia pranešė, kad aeroplanai bus šaudomi iš tam prirengtų vietų. Vienok daugiau aeroplanai į Vilnių nesilankė.

Pradėjau klausinėti, kada pradės duoti žmonėms leidimus iškeliauti. Iškarto nė kalbos nebuvo, kad gauti leidimą, bet galutinai dasižinojau, buk valdžios rengiama duoti pasai.

Nūėjau gauti leidimą į sekretoriaus raštinę. Jis man patarė eiti į defensyvos raštinę. Nuėjau ten. Žmonių daugybė, daugelis ieško leidimų, kiti suareštuoti ten atvaryta, kitus areštuoja, kurie ieško leidimų; vieni verkia, kiti prašosi. Čia dedasi nepaprasti dalykai. Žiuriu, kaip lenkas lenką ima į nagus. Mislinu sau, tai jums šokti ir rėkauti savuosius sulaukus. Paklausus man, ar galiu gauti leidimą, atsakė: "Palik savo pasą ir ateik ryt."

Ant ryt nuėjau ir jie vėl pasakė: "Ateik ryt."

Ant ryt nuėjau ir vėl tą patį pasakė.

Atėjus man, liepė vėl ateiti po pietų. Nuėjau po pietų, ant trijų. "Na, tai šen, ieiki." Įsivedė giliau į savo raštinę ir pradėjo kvosti: "Kaip tu čia atsiradai? Esi Amerikonas ir taip gerai kalbi lenkiškai." Aš atsakiau, kad aš gyvenu Amerikoje 25 metai, bet kadangi mano užsiėmimas, kaipo aptiekoriaus, duoda progą kalbėti daug su lenkais, lietuviais ir rusais, tai kalbos nepamiršau. "Ar tamsta esi aptiekorius?" "Taip," atsakiau ir parodžiau popierą. "Ar pažinai Valkininkų kunigą?" Tą kunigą jis buvo nesenai areštavę. Atsakiau, kad nepažinau, nes jau senai Valkininkuos buvau ir nežinau, kaip ten viskas yra. "Ar tamsta esi lietuvis?" "Taip, čia Lietuvoje gimęs." Paklausinėjęs, atsikreipę prie kito ir klausia: "Ką sakote, ar galima duoti jam leidimas?" Antrasis, matyti kapitonas, atsakė: "Taip, jam galima duoti leidimą." Paskui dar pasakė: "Na, tai eik pas miesto starastą gauti paliudyjimą, o paskui atėjęs gausi leidimą." Priešinausi tam, kad mane siuntinėja kaipo Amerioks pilieti, kad greičiau ne išduoda leidimo, bet nieko negelbėjo. Aš turėjau eiti pas starastą ir ten užsimokėjęs gavau paliudyjimą ir atnešiau jiems. Tai sako: "Ateik ryt."

Visa savaitė perėjo pas juos bevaikščiojant, ant galo pąliepė ateiti vakare, kaip 7 val.

Laukdamas vakaro, susipažinau su vienu lenkų kareiviu, kuris buvo pribuvęs iš Varšavos, bet neprigulėjo į Želigowskio armiją. Jis man išpasakojo daug dalykų ir pasakė, kad Želigowskio kariuomenėje yra daugiausia žmonės prasčiausios rųšies — vagys ir plėšikai. Taip besikalbant susivėlinau ant 10 minutų nueiti paimti savo pasą ir leidimą. Kada nuėjau, lenkų karininkas pradėjo išmetinėti, kad aš atėjau pervėlai ir tt. Bet šiaip taip pasą išgavau, o kada išgavau, tai pasakiau, kad man prisiėjo daugely valdžių imti pasus, bet tokios valdžios, kaip jų, dar buvau nematęs.

Gavęs leidimą, ieškojau progos, per kur išvažiuoti iš Vilniaus. Nuėjau ant stoties ir priėjęs prie viršininko klausiu, per kur galima butų nuvažiuoti į Kauną. Jis man rodijo važiuoti ant Lydos traukiniu, paskui ant Suvalkų ir į Vokietiją, o iš ten į Lietuvą. Traukinių kitokio kelio ir nebuvo, bet ir tas kelias buvo prastas, nes daugelis tiltų buvo sugadinta, taip kad kelionė butų buvus labai prasta. Bet jeigu bučiau turėjęs su savim mergaitę, tai ir taip jau bučiau važiavęs. Vienok mano mergaitė dar buvo Dargužiuose. Ant laimės iš Dargužių pribuvo ukininkai, kurių vaikai mokinosi Vilniuje, atvežė jiems maisto ir su jais man pasidarė proga važiuoti iš Vilniaus į Dargužius.

Skubinau atsisveikinti visus savo draugus, daugelio ir pamatyti nespėjau, nes ne buvo laiko; turėjau skubintis su ukininkais į kelionę. Su mumis išsirengė ir šeši kareiviai lietuviai, kurie buvo paimti per lenkus ir pristatyti Vilniuje prie darbo. Jiems pasisekė pabėgti ir su mumis jie iškeliavo iš Vilniaus, kad dasigauti atgal į Lietuvą. Kad išvesti juos laimingai, pasiskirstė jie po du eiti: vieni pirma, kiti du paskui, o kiti du dar toliau. Mes važiavom patys paskutiniai. Kelionėje tankiai sutikom lenkų kareivius, bevežančius šieną: vienas arklius keravoja, kiti du eina su muškietoms paskui vežimą. Tuom laiku jie aplupo visus ukininkus, ėmė šieną daugiausia nuo tų kraštų, kur pievų daug randasi, kaip apie Dargužius ir kitas apylinkes. Jie labai daug pasipelnė. Mes susikalbėjom su pabėgėliais, ką turi atsakyti, jeigu lenkų kareiviai užklaustų. Nutarėm taip: jeigu klaustų tuojaus už Vilniaus, tai sakyti, kad einam į Vokę; už Vokės jeigu klaustų, sakyti, kad einą į Papiškį. Papišky užėjome į karčemą, nors buvo sukalbėję, kad musų pabėgėliai neitų. Bet kur jie neis, kad neturėjo ką valgyti. Taigi visi suėję pasidrutinom tuo, ką turėjom. Žydeliai žiurėdami į mane pradėjo dyvytis, kaip man čeverykų nenumauna. Aš jiems drąsiai pasakiau, kad to daryti su manim čia niekas neturi tiesos. Pas žydelius nieko nebuvo galima nusipirkti. Jie matomai, įbauginti viską buvo sukavoję.

Keliaujam toliau. Dabar pabėgėliams pasakėm, jeigu kas klaus, sakyti, kad eina į Rudnyką. Už Rudnyko — į mišką. Čia beeinant ir naktis užpuolė. Pribuvome į Močelius, kur pasakėm, kad pabėgėliai eitų pamažu. o mes sustojom pas Kudorą, kur randasi mano giminaitė.

Įėjus į jų namus, atradom pilną lenkų kareivių, išsirengusių ir apsinakvojusių. Pasveikinau visus. Giminaitė nuvedė į kitą galą namo ir padarė šiltą užkandį. Mano draugai iš Dargužių pradėjo varyti diskusijas su lenkais ir su pačiu vakmistru. Tuom tarpu vienas iš mųs sako, kad arklio jau nėra, bet išbėgę arklį toliau atrado, tik nuo vežimo buvo prapuolęs vieno apvalkalas. Aš atsisveikinau su visais ir vėl leidomės į kelionę. Na, pamislinau sau, jųs turite drąsą su vakmistru taip drąsiai diskusuoti. Giminaitė, gamindama man valgį, papasakojo, jog tas vakmistras juos kartą išgelbėjo nuo vieno lenkų kareivio plėšiko.

Pasileidę į kelionę dar sutikom dar keletą lenkų kareivių, kurie su šienu ant Vilniaus važiavo. Pasivijom dvi poras musų belaisvių, o trečios poros nesuradom. Jų buvo pasukta netuom keliu ir paskui jie apsistojo, nežinodami kur eiti. Kada dviejų palikusių nesurandom, nebuvo kas daryti, kaip eiti toliau. Vienas iš musų draugų dar šuktelėjo garsiai, bet niekas neatsiliepė.

Einant linkui kaimo Pircipių dažinojom, kad Pircipiuose yra lenkų patrolė, tad išsilenkėm to kaimo. Už Pircipių sutikom atvažiuojanti vieną ukininką iš Dargužių, kurio paprašėm, kad važiuodamas keliu, kuriuom mes atvažiavom, tėmytų ar nepamatys paklydusių musų pabėgėlių. Minėtas ukininkas laimingai atrado tą porą pabėgėlių ir laimingai parsivežė juos į Dargužius. Už Dargužių, 12 verstų tolumo, yra Lieponys; ten jau buvo lietuvių kariuomenė ir belaisviai pas juos laimingai dasigavo su pagelba gerų žmonių.

Dabar jau buvau namie pas motiną ir rengiausi vežtis savo sesers mergaitę. Užėjo labai darganuoti orai, — kartais sniego, kartais lijo ir baisus šturmai. Iš namų buvo sunku išvažiuoti. Laukėm šešias dienas.

Vieną dieną jau oras labo gražiai nusibaivė ir mes į kelionę išsirengėm.

Per šešias dienas esant Dargužiuose lenkai nuolat vieną kitą ukininką apruba vojo. Vieną dieną pribuvo 4 lenkų kareiviai pas ukininką Aukštuolį ir čia atrado mane. Jie žiuri, kad aš gerai apsirengęs, pradėjo manęs klausinėti, iš kur aš ir ką čia veikiu? Aš atsakiau ir paklausiau iš kur jie yra. Atsakė, kad iš Rudiškių ir nujojo. Vieną dieną ateina Dargužių gyventoja Peciukonienė ir sako, kad lenkų legijonai reikalauja 15 vežimų šieno ir pasigirdo šaudymas kaime. Aš ėjau į savo namus žiurėti, kas čia darysis toliau. Priėjus prie namų sutikau išbėgant kitus iš stuboš ir žiurim. Už Merkio 3 lenkų kareiviai bėga kiek jų gyvastis verta, o Lietuviai šauliai juos vejasi ir šaudo. Netrukus lenkai krumuose prapuolė. Paskui šaulius bėgo ir viena moteris, kuri rėkė, kaip ant vilkų.

Ant rytojaus, penktą valandą vakare užėjo lenkų legionninkai. Pavakary prijojo prie mųs namo keturi kareiviai ir aš išėjau ant kiemo. Vienas suriko rusiškai: "Kinkyk arklius!" Aš pradėjau atsikalbinėti. Jis toliau pradėjo klausinėti, kas aš esu ir liepė daryti, ką jis liepe ir kartu išsitraukė revolverį. Aš pasakiau: "Aš esu amerikonas, turiu leidimą ir atvykau iš Vilniaus pas savo motiną." "Parodyk leidimą," pasakė jis. Padaviau jam leidimą. Skaito. "Taip. Starasta mums liepė čia arklį gauti. "Aš pradėjau jam aiškinti, kad jie negerai su manim apsieina, kada Vilniaus vyriausybė yra išdavus leidimą. Jis atsakė: "Tegul velnias ima Vilniaus valdžią! Čia ne Vilnius." Jie vis ruskai kalba, manydami, kad lietuviai ruskai turi suprasti. Aš pradėjau sakyti, kad mes Amerikonai davėm duonos lenkams, gi dabar jie už tai tokį nemandagumą parodo. Vienas kareivis prabilo: "Velnias žino, kas jis yra. Jokim!"

—Ką tu darysi su arkliu, — kam jis tau reikalingas?

—Musų moterų kliubas nutarė nors po vieną arklį užlaikyti. Sako, arkliai mažinasi ir ant galo visos arklių musės išnyks, jeigu nebus arklių.

Apžvalga

PABALTIJOS VALSTYBĖS.

Pasirodžius 27 d. sausio, 1921 m., amerikos dienraščių rytinėse laidose pranešimams apie tai, jog Aukščiausioji Taryba Paryžiuj pripažino dvi Pabaltijos valstybes —Latviją ir Estoniją—nepriklausomomis, tarp lietuvių ir kitų lietuviams prijaučian čių žmonių tuojaus kilo klausimas, kodel padaryta tokia išimtis, — kodel nepripažinta nepriklausoma valstybe ir Lietuva, kuri juk yra didesnė už paminėtas aukščiau dvi valstybes?

Taip, kaip priežastis, kad Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas liko atidėtas ant toliau?

Toks klausimas kyla ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp amerikonų, kurie mums prijaučia arba nori buti teisingi šiame klausime.

Įžymus amerikonų dienraštis "Boston Evening Transcript" 27 d. sausio išspausdino šitokį editorialą, užvardintą "The Baltic States," kurį mes ištisai čia paduodame:

"Kuomet Aukščiausioji Taryba formaliai pripažino Latvijos ir Estonijos suverenitatę, tai jos laipsniškai turi įgyti politišką pastovumą. Šiedvi Pabaltijos valstybės pergyveno sunkius laikus nuo pat pradžios, kaip jos išsirito, su savo tautiniu padėjimu, iš rukstančių buvusios caro imperijos griuvėsių. Iš vienos pusės jos susitiko akis į akį su republikoniškos Vokietijos spėka ir galybe, iš kitos gi pusės jos turėjo susitikti su ugnį-ryjančių komunizmo legionų, grumojančių puoliu. Kol kas Latvijai ir Estonijai sekėsi laikytis prie siaurojo kanalo tarpe teutoniškojo imperializmo Scyllos ir rusų revoliucijos Charibdiso.

Bet tų Pabaltijos valstybių pavojaus dienos dar toli gražu nepraėjo. Pats faktas, jogei Aukščiausioji Taryba pripažino jų suverinitatę automatiškai neuždengs tų vilkaduobių, kurios stovės ant šių valstybių tako. Tie patys pavojai, kaip ir pirmiau, grąsins Latvijos ir Estonijos tautiškai nepriklausomybei. Berlynas nepaliaus žiurėjęs godžiomis akimis į jų turtą ir šaltinius; gi Maskva nepaliaus žiurėjusi į tas valstybes, kaipo į kliudančias įvykdinti planus sovietų imperijos ekspansijos vakarų linkui. Ant popieriaus Latvija ir Estonija dabar jau yra nepriklausomos tautos. Bet jų nepriklausomybė gali buti palaikyta tiktai su parama vyriausių talkininkų galybių (by suport of the chief Allied Powers).

Sunku permatyti, kodel Lietuvos suverinitatė negalėjo buti pripažinta tuo pat laiku, kaip kad Latvijos ir Estonijos. Ištiesų rasiniai, kalbiniai ir istoriniai Lietuvos reikalavimai nepriklausomo gyvenimo yra taip pat stiprus, kaip ir tų dviejų Pabaltijos valstybių, kurių suverenitatę tik ką pripažino Aukščiausioji Taryba. Lietuvos reikalas tapo atidėtas apsvarstymui vėlesniam talkininkų Aukščiausios Tarybos susirinkime, kaip sako Paryžiaus pranešimai. **Tačiaus neįrodoma jokios priežasties, kodel rezervuota (palikta) nuosprendis Lietuvos reikale. Ištiesų, jeigu esama rimtos priežasties delei tokio Aukščiausios Tarybos nuosprendžio, tad pasaulis turi teisę tatai žinoti** (musų pabraukta)."

Mes pilnai sutinkame su "Boston Evening Transcript'u," jog pasaulis turi teisę žinoti, delei kokios priežasties nepripažinta Lietuvą kaipo nepriklausomą valstybę? Dar daugiau. Lietuviai negali buti patenkinti tokiu Aukščiausios Tarybos patvarkymu, kaip pranešama iš Paryžiaus, jog nuosprendis Lietuvos nepriklausomybės reikale galis buti atidėtas iki tol, kol nebus žinomos tautų sąjungos rengiamo Vilniaus srity plebiscito pasekmės. Lietuviai turėtų dar kartą ir tai paskutinį kartą pareikšti francuzams, kad kaip Vilniaus miesto, taip ir visos Vilniaus srities klausimas senai jau išrištas — tai yra Lietuvos žemės ir todel niekam kitam jos negali priklausyti, kaip tik lietuviams!

DEL PALIAUBŲ SU LENKAIS.

Lietuvos valdžiai padarius paliaubas su lenkais, kai kas iš lietuvių tuojaus pradėjo galvoti ir pasakoti, busią Lietuvos valdžia tuo savo žygiu atsisakiusi ne tik nuo sostinės Vilniaus, bet ir nuo kitų vietų, kurias musų priešai lenkai yra užėmę. Bet ne taip yra, kaip kai kam gali išrodyti.

Kad del tų paliaubų su lenkais kils lietuviuose visokių prasimanymų ir abejojimų, tą pramatė ir Vyriausias Lietuvos Gynimo Komitetas ir išleido į Lietuvos žmones savo atsišaukimą, užvardintą "Musų kariuomenė ir Lietuvos piliečiai! budėkime!," kuriame štai kas pasakyta:

"Daugumas musų nusimins išgirdę, kad musų Valdžia padarė paliaubas su lenkais. Daugelis gal net palaikyti tai atsisakymu nuo Vilniaus.

Tačiau nėra taip.

Paliaubas mes randame reikalingomis tik tam, kad Tautų Sąjungai tarpininkaujant priversti Želigovskį išvėsti savo kariuomenę iš Vilniaus.

Piliečiai! Paliaubos tai da nėra taika! Neprivalome išleisti ginklo iš rankų, kol neatgausime musų sostinės Vilniaus!

Budėkime piliečiai savo laisvės sargyboje.

Neužmirškime, su kokiu vyliugu ir nesąžiningu priešu paliaubas esame padarę.

Tik atsiminkime, kiek kartų jis mus apvylė.

Da 1918 metų rudeny Lenkų valdžia tardamosi su mumis sutiko pripažinti mums Vilnių ir tuo pačiu laiku slap tai derėjosi su Vokiečių valdžia del Vilniaus ir norėjo jį gauti mainais už Poznanės dali

1919 metų rudeny Lenkijos atstovai derėjosi su musiškiais Paryžiuje ir tuo pačiu laiku legijonai įsiveržė Lietuvon ir paėmė Šeinus ir kitas lietuvių gyvenamas vietas.

Šių metų pavasary lenkai vedė Rygoj derybas su mumis, latviais, estais ir suomiais del Pabaltjurio valstybių sąjungos sudarymo apsigynimui ir tuo pačiu metu jų legionai vis gilyn skverbėsi Lietuvon ir buvo atsidurę arti Ukmergės.

Lenkams nepavykus kovose su bolševikais, jų fronto vadas generolas Boruščak šių metų liepos mėn. buvo atvažiavęs Kaunan ir oficialiai pareiškė musų valdžiai, kad Lenkija atiduodanti Vilnių Lietuvai. Bet kuomet musų kariuomenė ėjo Vilniun lenkų kariuomenė sutiko ją ugnimi ir granatomis, nes toks buvęs jai duotas įsakymas. Lenkai tuomet negynė Vilniaus nuo bolševikų, tik gynė nuo lietuvių ir bevelijo atiduoti musų sostinę rusams, bet ne mums.

Šiuo metu spalio mėn. 8 d. Lenkijos valdžios atstovai pasirašė Suvalkuose paliaubų sutartį su mumis ir nustatė demarkacijos liniją, palikdami Vilnių musų pusėje ir tuo pačiu laiku toji valdžia siuntė Želigovskį užimti iVilnių! Rytojaus dieną, ti Vilnių! Rytojaus dieną, įėjo Vilniun!

Suprantama, kad po to musų Valdžia nepanorėjo daugiau tartis su lenkais, gi vadinamai Želigovskio "valdžiai" nedavė nė atsakymo į jos vylingus ir užgaulingus mums pasiulymus.

Bet Tautų Sąjungos verčiama, Lietuvos Valdžia vėl sutiko vesti derybas, tik žinoma su Lenkijos valdžia, ne su Želigovskiu.

Beeinant deryboms, gen. Želigovskis buvo sumanęs paimti musų Ukmergę, Panevėžį ir gal net Kauną. Jo raitelių plėšikų gaujos jau buvo giliai įsiveržusios Lietuvon žudydamos žmones ir plėšdamos jų turtą. Bet musų karžygiškoji kariuomenė atsispyrė lenkams fronte ir didvyrių pasiaukavusių šaulių padedama išvijo žmogžudžius raitelius.

Tai kaip lenkai moka duotąjį žodį laikyti!

Tegul eina derybos, tegul pasaulis nepasako, kad mes norime kraujo lieti, bet mes budėkime!

Budėkime, piliečiai, ir neišleiskime ginklo iš rankos, kol Vilnius bus musų. Mes nurimsime tik tada, kada Vilniuje vėl plevėsuos musų vėliava! Yra tai musų tautos griežčiausias pasiryžimas. Kas norėtų mums musų valstybės širdį, Vilnių išplėšti, kas norėtų net plebiscitą Vilniuje daryti, tas giliai įžeistų musų tautą. O gili tautos žaizda amžinai neužgyja.

Narsioji musų kariuomenė! Tu tiek vargo padėjai, bet ir stebuklų tiek padarei kovos laiku Tėvynę gindama, buki Tėvynės ir laisvės sargyboje paliaubų metu ir budėki! Neišleisk da ginklo iš rankos!

Piliečiai! Paliaubom prasidėjus da nepasibaigė gynimo darbas. Gynimo Komitetai, sužadinę visą Lietuvą į žutbutinę kovą, tegul ir toliau varo savo garbingąjį darbą. Tegul nebus Lietuvoje nė vieno namo, kurs nebutų prie to darbo prisidėjęs. Tegu kiekvienas Lietuvos namelis virsta maža tvirtove, kuri butų pasirengusi ginti save ir visą musų Tėvynę, jei priešas panorėtų jon eiti.

Jei norime taikos, bukime kas minutę pasirengę kovoti gindamiesi nuo netikėto užpuolimo!

Ginkluokimės, piliečiai, ir budėkime! Da ne laikas poilsiui. Ir jei kas iš didelio nuovargio atsiguls minutėlei pasilsėti, **teneišleidžia da ginklo iš rankos!**

Ginkluokimės, piliečiai, ir susispiętę aplink savo Seimą, aplink Valdžią ir gynimo organizacijas, **budėkime."**

Tai geriausias atsakymas lenkams, jų draugams francuzams ir tautų sąjungai. kurie mano, kad jiems gal kaip nors pavyks paveržti nuo lietuvių jų sostinę Vilnių. Tegul jie to nesitiki ir nelaukia! Lietuvos sostinė Vilnius turi priklausyti Lietuvai!

SMETONA RYGOJE.

Amerikos latvių laikraštis "Amerikas Atbals" patalpino savo Nr. 3 sekantį Letapresos pranešimą iš Rygos. pažymėtą 28 d. gruodžio, 1920 m.:

"Vakar atvyko į Rygą iš Liepojaus profesorius Simpson, buvęs Lietuvos prezidentas Smetona ir arbitražas komisijos delegatas Y-čas, idant dalyvauti arbitražo komisijoj išsprendimui latvių-lietuvių sienos klausimo."

JAPONŲ MISIJA PABALTIJOJ.

Tas pats latvių laikraštis praneša, jog Japonijos diplomatiški atstovai Ueda ir Miakava, kurie nesenai lankėsi Lietuvoj, pastaromis dienomis iškeliavo į Revelį. Jie mano sugrįžti į Rygą dar sausio mėnesy, idant galutinai suorganizuoti Japonų Misiją Pabaltijos Valstybėms, kurios vyriausia buvainė busianti Rygoje.

EIS DU KARTU SAVAITĖJE.

"Vienybė Lietuvninkų" praneša, pog nuo 1 d. vasario pradės eiti du kartu savaitėje, utarninkais ir pėtnyčiomis. Tankesnis "Vien. Liet." ėjimas turės žymiai atsilieptį į vidurinės srioves žmonių judėjimą ir pakelti jų viešos darbuotės upą. Linkime "Vien. Liet." kuogeriausių pasekmių pasiekti savo senai užsimotą tikslo — virsti dienraščiu.

Iš Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos Darbuotes

Sausio 9 dieną New Yorke, Waldorf Astoria, įvyko metinis Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos susirinkimas.

Šiame susirinkime dalyvavo atstovai nuo įvairių įstaigų ir šiaip pavieni asmens, kaipo Liet. Pr. ir Pramonės Tarybos nariai, butent:

1. Baltic States Finance Corp. ir
2. Progress Shoe Mfg. Co. —F. J. Bagočius.
3. Am. Eagle Raincoat Mfg. Co. — Sig. Zaviša.
4. Petras Mikolainis — Petras Mikolainis.
5. Juozas Ambraziejus & Co. — Juozas Ambraziejus.
6. Atlas Clothing Corp.— Charles Urbon.
7. Akcinė Bendrovė "Vaisija" ir
8. Boston Instrumento Mfg. Co. — Kaz. Šidlauskas.
9. Lietuvos Atstatymo Bendrovė — Jonas Strimaitis ir S. A. Trečiokas.
10. Baltic States Bank — A. B. Strimaitis.
11. Amerikos Lietuvių Audinyčia ir
12. Lietuvos Muilo B-vė— P. J. Kazlauskas.
13. Lietuvos Mechanikų Sąryšis — Juoz. Segevičius.
14. "Drobės" Bendrovė— B. K. Kondratavičius, Jurgis Šliakis ir Juozas Šimaitis.
15. "Vienybė" Dienraštis —J. O. Širvydas.
16. P. S. Vilmont & Co.— P. S. Vilmont.
17. Lietuvių Filmų B-vė— K. Liutkus.

Be to buvo ir svečiai su patariamu balsu: Aug. Ch. Herman, M.M. Račiutė-Herman, V. J. Daunoras, Katarina Širvydas ir P. Bukšnaitis.

Nuo Lietuvos Atstovybės Amerikoje dalyvavo Lietuvos Atstovas Jonas Vileišis, Lietuvos Atstovybės Reikalų vedėjas M. J. Vinikas ir Prekybos ir Pramonės Skyriaus prie Lietuvos Atstovybės vedėja Ona Draugeliutė. Be to nuo Lietuvos Misijos dalyvavo jos iždininkas Kun. J. Žilius.

11 v. 30 m. prieš piet metinis susirinkimas buvo atidarytas J. Vileišio, trumpa prakalba, kurioj buvo nurodytas šio susirinkimo tikslas ir pasiulyta dienotvarkė. Susirinkimo posėdis sulig statuto tapo pripažintas teisėtu.

Susirinkimo pirmininku tapo išrinktas A. B. Strimaitis ir sekretorium F. J. Bagočius. Kadangi iš Tarybos Direktoriato nebuvo atvykęs jos pirmininkas J. S. Lopatto, kursai pasiuntė telegramą, jog susirgęs, nė abudų jo vice-pirmininkai J. S. Vasiliauskas (nuo Amerikos Pramonės Bendrovės) ir F. J. Kalinauskas (nuo Lietuvių Prekybos Bendrovės), tai visą apyskaitą apie pačios Am. Lietuvių Prek. ir Pram. Tarybos ir Direktoriato darbuotę ir praėjusį laiką išdavė Direktoriato sekretorius F. J. Bagočius ir Direktoriato narys J. Strimaitis. Apie iždo padėtį referavo A. B. Strimaitis, nurodydamas, jog už praėjusį laiką sumokėta narių mokesnių 210 dol., kurie Am. Liet. Prekybos ir Pram. Tarybos vardu ir tapo sudėti Baltic States Bankoj.. Sąmata išlaidoms kitiems metams kaipo minimum nustatoma 600 dol., kurie pasitikima padengti narių mokesniais ir kitomis įeigomis, o o jeigu kiek pritruktų padengimui išlaidų, tai visi Tarybos nariai sutiko padengti jas lygiomis dalimis, kiek ant kiekvieno nario išpuls.

Visi pranešimai apie Direktoriato veikimą tapo priimti.

Padaryta pertrauka pietum.

Popietiniame posėdy daugiausiai apsistota ant dviejų klausimų, butent kokios formos paliudijimus galėtų išdavinėti Amerikos Lietuvių Pr. ir Pram. Taryba toms Amerikos lietuvių bendrovėms, kurios nor perkelti savo darbuotę Lietuvon ir kokie paliudyjimai galima išdavinėti įvairioms lietuvių prekybos ir pramonės įstaigoms, kurios yra ar tai Lietuvoje ar Amerikoje susitvėrusios ir čion per savo agentus užsiima pajų arba šėrų pardavinėjimu. Susirinkusieji buvo tos nuomonės, jog kokia nors kontrolės forma su Lietuvos Valdžios pritarimu reikėtų įvesti, kad apsaugojus lietuvių visuomenę Amerikoje nuo išnaudojimo pardavinėjant šėrus tokių įstaigų, kurios nėra tinkamai ir sveikais ekonominiais pamatais suorganizuotos. Pirmuoju klausimu buvo pasiulyta, paremta ir priimta tokia rezoliucija:

"Kiekviena Amerikos Lietuvių Prekybos, Pramonės ir Finansų Bendrovė turėtų už siregistruoti Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Taryboje ir jeigu kokia bendrovė norėtų perkelti savo veikimą Lietuvon, tai nuo Amerikos Liet. Prek. ir Pramonės Tarybos ji privalo išgauti liudijimą, kuriame butų teikiama rekomendacija ir norodomas bendras josios veikimo vaizdas. Tokie liudyjimai privalo buti Lietuvos Atstovo Amerikoje parašu patvirtinti. Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Taryba yra nutarusi pasiųsti Lietuvos Valdžiai, kad tiktai su tokiais liudyjimais butų susiorganizavusioms bendrovėms Amerikoje perkelti savo veikmenę Lietuvon."

Kaslink pačių šėrų pardavinėjimo, tai Lietuvos Atstovybė yra paaiškinus, jog daug kas iš Amerikos lietuvių klausinėjo, ar geri yra šėrai tai vienos, tai kitos bendrovės, ar patartina jie pirkti, ir tt. Ikišiol Lietuvos Atstovybė visados susilaikydavo nuo kokių nors patarimų davimo šiais klausimais, tačiaus yra tos nuomonės, jog panašius patarimus galėtų išdavinėti Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Direktoriatas, pasiremdamas gautomis žiniomis iš įvairių bendrovių apie jų bendrą padėtį. Apsvarstęs šį klausimą, susirinkimas yra priėmęs tokią rezoliuciją:

"Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Taryba nusistato, kad visos bendrovės, kurios yra įsiregistravusios arba inkorporuotos Lietuvoje arba Amerikoje ir nor sukelti kapitalą tarp Ameriks lietuvių, butinai už siregistruotų Prekybos ir Pramonės Taryboje ir nurodytų kokiu budu kapitalas bus renkamas ir kaip apsaugojamas, ir Tarybos Direktoriatas ištyręs reikalą ir atradęs galimu, žmonėms pareikalavus gali išduoti liudyjimus ir nurodymus."

Kai-kurių buvo patariama už tokius liudyjimus imti kokį nors mokesnį.

Tuo tikslu-gi, kad Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Taryba galėtų žinoti apie tokią įvairių įstaigų padėtį, yra nutarta:

"Amerikos Lietuvių bendrovės, kap lygiai ir bendrovės įsikurusios Lietuvoje, bet Amerikoje keliančios savo kapitalą, privalo kasmet iki kovo 1 d. įteikti Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybai prisiektą pareiškimą (sworn statement) apie savo pramonės stovį; tiems pareiškimams Taryba kas metas išsiuntinėja savo nariams tam tikras blankas, kurias nariai išpildę sugrąžins Direktoriatui. Nepadarę to, nustoja narystės teisės."

Pagaliaus Direktoriato nariais sekantiems metams sulig balsų daugumos išrinkti buvo sekantieji asmenys: F. J. Bagočius, J. O. Širvydas, J. Ambraziejus, A. B. Strimaitis, J. S. Lopatto, P. S. Vilmont, P. J. Kazlauskas, kurie pirmame Direktoriato posėdy sausio 10 d. yra šiaip tarp savęs pasiskirstę darbą: Pirmininkas —J. S. Lopatto, 1. Vice-pirm. —P. J. Vilmontas, 2. Vice-pirm.—J. O. Širvydas, Sekretorius—F. J. Bagočius, Kasierius—A. B. Strimaitis, Kontrolieriai—Juozas Ambraziejus, P. J. Kazlauskas.

Kaip ir pirmiaus, Direktoriato posėdžiai nutarta laikyti pirmą trečiadienį kiekvieno mėnesio. Nuolatinis Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos ir Direktoriato adresas: Lietuvių Prekibos ir Pramonės Taryba (Lith. Board of Commerce and Industry) 162 West 31st St., New York City.

Lietuvos Informacijos Biuras.

KROPOTKINAS MIRĖ.

Londonas. — Gautas iš Kopenhagos Exchange Telegraph pranešimas sako, jog Maskvoj pasimirė Petras Aleksejevičius Kropotkinas, rusų geografas, rašytojas ir revoliucionierių vadas. Petras Kropotkinas, kaip ir Levas Tolstojus, buvo kilęs iš kunigaikščių. Kaip pirmas, taip ir antras pradėjo savo karjerą kaipo rusų armijos kakarininkai, bet budami karšto pobudžio ir mylėdami teisybę bei neapkęsdami priespaudos, kokia viešpatavo Rusijoj caro laikais, greitu laiku išstojo iš armijos ir tapo darbo žmonių vadovais.

Kunigaikštis Petras Kropotkinas praleido ištrėmime 43 metus. Per tą laiką jis gyveno tai Šveicarijoj, tai Francijoj, tai Anglijoj. Į savo tėvynę Rusiją jis sugrįžo tik 1917 metais.

TURKAI SIŲS KEMALISTUS Į LONDONĄ.

Konstantinopolis. — Gautomis čia žiniomis, turkų delegaciją į Londono konferenciją, kur išnaujo bus peržiurėta Sevres taikos sutartis, daugiausia sudarys kemalistai — turkų nacionalistai.

PO MEDZIU.

Gerbiamieji broliai ir seserys: —

Tukstančiai mųs sueiname po medžiu. Daugybė mųs yra amerikiečiai, daugelis iš kitų šalių ir didelis burelis iš Lietuvos. Čia susirenkam mes iš įvairių Amerikos miestų ir farmų, ateina musų broliai iš Kanados, Argentinos, ateina iš tolimos šalies Harbino, Anglijos, Vokietijos, Francijos ir daugelio kaimelių Lietuvos. Čia randam žmones iš Mažeikių, Merkinės, Alytaus, Seinų, Mariampolės ir Šakių ir daugelį brolių iš vidurinės Lietuvos. Tokis musų suėjimas yra pats per save universitetas. Po platų pasaulį musų dvasia skrajoja. Ji yra liuosa ir neuždaryta sienomis tamsybės.

Taigi mes čia sueidami iš įvairių šalių pasaulio, išnaudokime pilnai savo liuosybę. Kiekvienas atneškime nors mažiausią žinutę, kuri bus neapsakomai apkainuota. Mano dvasia nori žinoti, kas dedasi tarpe musų brolių Pennsylvanijos valstijoje, kur musų broliai leidžiasi į žemę iškasti anglių urą; man žingeidu butų žinoti, kas girdėtis didžiausiose Pittsburgo liejinyčiose. Labai butų žingeidu patirti, ką musų broliai veikia valstijose Illinois, Ohio, Michigan, Californijos, Maine ir Connecticut, kur musų tautiečiai dirba ant ukių ir fabrikuose. Trumpos, nadingos žinutės neapsakomai pageidaujamos. Mums lygiai butų malonu išgirsti, ką veikia musų broliai kitose šalyse. Užvis svarbiausia gi butų žinoti, kaip gyvena musų broliai musų tėvynėje Lietuvoje: kada keliasi išryto, kada eina gulti ir kaip padalina savo dienos darbą. Kaip tveria Lietuvos Valstybę, kaip einasi gyvenimas, kas labiausia vargsta ir kodel. Priežastys vargų ir kaip jas panaikinti — tuc reikia mums visiems rupintis. Todel visi, kurie čia sueinam po medžiu, pasirupinkime po šapelį žinių sunešti. Žinios neapsakomai daug žmogų pamokina, kaip nuo įvairių bėdų prasilenkti.

ti

Aną dieną viena moteris Amerikoje, kad priversti savo vyrą eiti į bažnyčią, pradėjo badauti. Badavo ji nabagė virš keturiasdešimtis dienų, ant galo, matydama svo pavojingą padėjimą, pertraukė savo badavimą ir pradėjo valgyti. Vyras pamatęs, kad su tokia fanatike bus sunku sugyventi, apleido ją visai. Tokia žinelė yra naudinga žinoti kitai moterei, kuri norėtų panašiai padaryti.

Andai vienas vyrukas gavo laišką nuo vieno agento iš New Yorko, taip gražiai surašytą, jog, rodos, jis tik ims,, kaip angelas, ant savo sparnų ir nuneš į tėvynę. Bet vėliau pasirodė, kad jis buvo daug kuom apviltas ir parvažiavo į tėvynę pusnuogis.

Labai daug yra žinelių, iš kurių daug galima pasimokyti, jeigu mes pilnai pasinaudotume žiniomis ir nesueitume po medžiu kaipo nebyliai. Visokiuose takuose gyvenimo yra įvairių kliučių; jeigu žmogus pamato tas kliutis iš tolo, turėdamas gerą atmintį, galėtų save apsaugoti.

Jųs, mieli broliai iš tėvynės, galėtumėt daug ką gero mums pranešti. Buriai musų brolių dabar rengiasi keliauti į tėvynę, parkeliauti pas jumis į svečius. Jųs daug gero padarytumėt pranešdami įvairių žinučių: koks Lietuvoje gyvenimas, kaip jis pradėti parkeliavusiems iš svetimos šalies; kaip jums išrodo perkeliavusieji Amerikos lietuviai, ką jųs apie juos manote. Čia mes gyvendami rupinamies, kiek galėdami, kalbinti savo brolius prie mokslo, prie mokinimosi kokio nors amato, kad parkeliavę butų naudingesni ir geresni piliečiai, kad parodytų gerą pavyzdį ir pritaikytų prie Lietuvos gyvenimo. Bet jųs rašydami į Ameriką niekad neparašote jokių patarimų, ko reikia labiausiai Lietuvoje. Turėdami savo sunus ir dukteris Amerikoje, žinokite, kad geri jusų patarimai mums butų neapsakomai naudingi. Mes gautume daugiau ukvatos ir drąsos imtis už gero darbo, kaip amatų mokintis, skaityti knygas, įgyti mokslą ir gyvenimo pasimokintume daugiau. Gerų žinelių praneša Lietuvos kareiviai. Jų laiškai vis pilni suraminimo, pilni narsumo, kas labai ramina kožną lietuvį, esantį svetimoje šalyje, jog Lietuva, musų tėvynė, jau atgijo tautiškai, kovoja už savo tiesas.

Svetimose šalyse mes esame labai silpni. Ne visi iš mųs gali sulėkti su dideliu greitumu pas jus, permatyti jusų sunkų padėjimą ir pagelbėti jums kuomi tik galima. Rašydami žineles gaivinkite musų tautišką dvasią, nes tukstančiai musų brolių čionai svetimoję šaly nyksta kaipo lietuviai. Biskį pramokę svetimą kalbą, sąvosios nevartoja, ištautėja ir pastoja čia prastos klesos žmonėmis. Jeigu turi sunų ar dukterį Amerikoje, gaivink jo dvasią žinelėmis iš tėvynės, kaipo motina arba tėvas primink savo vaikeliui apie save ir apie jo motiną Lietuvą, sustiprink jo dvasią, tegul jis bus tikrų lietuviu, nors ir gyvena svetimoje šalyje.

Primenu sau vieną seserį, kuri, neturėdama savo drutos dvasios, blaškėsi prie visokių idėjų: ji buvo socialistė, ji buvo bolševikė, o dabar ji pastojojo šalininke Pilsudskio. Jos dvasia eina, kaip žąselė pagauta sulužusių lyčių plačios upės. Jeigu jos motina į ją atsilieptų pamokinančiais žodžiais ir patartų mylėti savo šalį, savo tėvynę, butų viltis, kad Katriutė butų gera tautietė. Bet ji tokio pastiprinimo nuo savo motinėlės gal niekad nesulauks.

Taigi, mieli broliai ir seserys, kviečiu jumis ateiti po medžiu su žinelėms, pilnoms energijos, tautiškos ir moksliškos stiprybės; vieni kitiems duokime savo ranką ir traukim pirmyn iš apsileidimo ir iš vargų. Musų užduotis šiame pasauly yra gyventi, gyventi savo tautos organizacijoje, buti tikrais lietuviais. Todel, kuom kas galime, dirbkime savo lietuviškoje dvasioje. Kalbinkime, traukime vienas kitą, ne pasimeskime, kad nepaklystume iš savo kelio. Savo sunus, savo dukteris, savo draugus, brolius, seseris ir visą lietuvišką musų giminę tobulinkime dvasioje žinelėmis, kalbomis ir visu kuom. Kalbinkime savo draugus ateiti po medžiu, kaip nors užinteresuokime juos ir kartu atsiveskime. Tegul musų burelis nuolat auga, tegul musų lietuviška dvasia stiprėja. Siųskite mums teisingų žinelių iš visų kraštų; netylėkite, nebukite numirę; bukime gyvi ir darbuokimės kiek galėdami, kad musų brolių ir seserų nuomonės neišsiblaškytų arba neatauštų. Šiandien labiausia mums reikia tvirtėti, kada musų priešai laukia musų nusilpnėjimo.

Davatka (Vilniaus rėdybai): —Niech bendzie pochvalony!...

Kun.: —Tylėk! ne tie laikai taip kalbėti. Žinai, kad po lietuviais esame.

—Ačiu! Dabar žinosiu, kad Dievas lietuviškai supranta.

LIETUVIAI AMERIKOJ

GARDNER, MASS.
"Aušros" choro metinių sukaktuvių koncertas.

21 d. sausio Millers Opera House salėje įvyko "Aušros" choro metinių sukaktuvių koncertas. "Aušros" choras susiorganizavo pradžioje 1920 metų ir per praeitus metus jisai gana gerai veikė, — surengė bent 7—8 koncertus, dainavo lietuvių piknikuose, Lietuvos Laisvės Paskolos stoties prakalbose ir tt.

21 d. sausio pirmoj programos daly "Aušros" choras, po vadovyste Leono Deltuvos, išpildė "Girioj" (čigonų dainą), "Važiavau Dieną" ir "Per Girią Girelę." Antroj programos daly "Aušros" choro gabesnieji solistai išpildė bent keletą solų. Basas J. J. Endrikis išpildė solo "Ko liudit sveteliai." Petras Aukštikalnis solo "Plaukia sau laivelis." Jonas Lykas (tenoras) solo "Tu esi čaip kvietkelis." Domicelė Bankauskutė (sopranas) "Kur bakužė samanota."

Trečioj programos daly merginu choras sudainavo "Vargdienėlės daina" ir "Sesutėle." Vėliaus p-lė Naymans (svetimtautė) išpildė "Kentucky maršą." Gardnerio vyrų kvortetas, susidedąs iš Aukštikalnio, Jono Lyko, Fel. Aleknos ir Nalivaikos, išpildė "Jau sugrįžtu į Tėvynę" ir "Kada sriauni upė teka."

Ketvirtoj programos daly visas choras sudainavo "Eina garsas nuo rubežiaus" ir "Paukšteliai Mieli." Iš deklamatorkų reikia pažymėti Raz. Mickunaitę, kuri išpildė "Močiutė mirė;" Agnieška Mickunaitė, kuri deklamavo "Kada saulė šviečia kuopuikiausiai." Zuzana Mickunaitė deklamavo "Tykus, tykus vakarėlis." Monika Endrikiutė puikiai padeklamavo "Bitė ir Musė;" Ona Mickevičiutė—"Vai tavo." Gabr. Šerkšnaitė padeklamavo "Viskas saldžiai miega."

Koncertui pasibaigus buva šakiai. Publikos susirinko daug. Nors buvo manoma, kad besitęsianti bedarbė sulaikys publiką nuo koncerto, bet buvo apsirikta. Svečių daug atsilankė ir paties Garderio. Buvo apie 20 asmenų iš Atholio, Greenfielio, Bondvillio. Pelno koncertas davė apie 50 dolarių.

22 d. sausio vietos radikalai turėjo prakalbas. Prakalbos buvo rengiamos varde L.D.L.D. Pagal įstatymus toki organizacija, jeigu ji gyvuoja Gardneryje, tai jinai yra nelegališka, nes tikrasai Lietuvių Darbininkų Literaturos Draugijos čarteris randas pas "Keleivio" ir "Naujienų" šalininkus, o "Laisvės" šalininkai arba komunistai, neturi legališko čarterio. Matyt, tikrasai L. Darbininkų Literaturos Draugijos čarteris yra socialistų globoje, o atskilusi nuo socialistų frakcija, taip vadinama komunistų frakcija, neturi legalio L. D.L.D. čarterio. Patartina Gardnerio lietuviams apsisaugoti nuo kokios tai "L.D. L.D.," nes gali atsitikti lygiai taip, kaip atsitiko su vietine komunistų kuopa.

Apie Gardnerio "L.D.L. D." nelegališkumą nėra taip svarbu, bet tik yra svarbu, kad toji kuopa kviečia tokius kalbėtojus, katrie nuo estrados viešai eina priešais Lietuvos laisvę ir neprigulmybę. Paimkime kad ir šitose 22 d. sausio prakalbose, kur kalbėtojas buvo net iš Chicagos pakviestas. Vardo kalbėtojaus neužsimoka garsinti, bet tiktai reikia pasakyti, kad jisai yra lenkbernis, aklas Žulikovskio pakalikas. Kalbėtojaus žodžiai: "Lietuviai yra amžini durniai, kad kariauja prieš lenkus; lenkų yra 30 milionų, o lietuvių tik du ar trys. Durniai lietuviai tik tegali tikėti, kad lietuviai atsilaikys prieš lenkus, — lenkų yra ant kiekvieno lietuvio 30... Šliupas organizuoja laivyną. Na, kurgi jis tuos laivus paleis, ar ant Lietuvos akmenų, linmarkose (soželkose) arba bliuduose." Išrodo, kad radikalų oratorius visai nepažįsta Lietuvos geografijos. Lietuva turi juk tokias prieplaukas kaip Klaipėda ir Palanga. Gardnerio lietuviai tautiečiai ir katalikai kovoja už Lietuvos laisvę, o radikalai kovoja prieš Lietuvą.

Reporteris.

PEABODY, MASS.
Gyventojų skaičius. Darbai. Lietuvių judėjimas.

Šiame miestely, sulig 1920 m. cenzuso, gyventojų yra 19,552. Tarp tų randasi ir apie 300 lietuvių.

Darbai čia daugiausia yra prie odų išdirbimo. Be to yra čia pora mašinų fabrikų ir kitokių. Darbai dabar eina labai silpnai, todel tukstančiai žmonių vaikščioja po gatves be darbo.

Bet, nežiurint bedarbės, lietuviai pradėjo vis daugiau ir daugiau veikti. Keletas mėnesių atgal lietuviai čia įsikurė sau koperatyvę valgomų daiktų krautuvę, kad išvengus pragyvenimo kainų brangumo. Ši koperacijos krautuvė žymiai skiriasi nuo kitų koperacijos krautuvių, nes ta krautuvė už kokią kainą nuperka, už tokią ir parduoda. Beje, prekes parduoda tik tiems, kurie priguli prie šios koperacijos krautuvės; neprigulintieji negali gauti jokių prekių. Koperacijos krautuvės nariai pinigų nevartoja per visą savaitę, bet už imamas prekes (tavorus) užmoka tam tikrais čekiais, kas įrašoma į knygutę. Atėjus subatai parinktas komitetas peržiuri narių knygutes, pasako už kiek kiekvienas narys yra paėmęs iš krautuvės prekių ir paima pinigus. Kiekvienas narys mokėdamas už paimtas iš krautuvės prekes laike savaitės, užmoka po 10c. nuo dolario užlaikymui krautuvės ir manadžerio. Toliaus, kiek tuo tarpu surenka pinigų, tiek padeda į banką, taip kad manadžeris neturi progos nė pamatyti. Manadžeriui yra išduodama bilų knygutė užmokėjimui už prekes.

Kaip teko girdėti, koperacijos krautuvei labai puikiai sekasi ir gerai gyvuoja, nors už patarnavimą ima labai mažą atlyginimą. Turi nusipirkusį nuosavą troką prekių parsivežimui iš rinkos ir pasidėjusi į banką, rodos, virš tukstantį dolarių, kurie liko kaipo grynas pelnas.

Kiti biznieriai vadina koperacjos krautuvę bolševikiška ir sako, kad jos vedimo sistema yra bolševikiška. Vienas lietuvis, kuris užlaiko bučernę, daugiausia darbavosi užkenkti koperacijos krautuvei, sakydamas uzamininkams (wholesale'ninkams), kad ta krautuvė yra bolševikiška, kad jos čekiai negeri ir tt. Uzamininkai, žinoma, prisiklausę tokių pasakų, nenorėjo duoti koperacijos krautuvei savo prekių, sakydami, kad ta krautuvė biznio nedaranti ir jos čekių neėmė, kol Warren National Bank'as nepatvirtino, kad koperacijos krautuvės čekiai yra taip pat geri, kaip ir kitų. Dabar kaikurie uzamininkai jau nieko nesako ir parduoda savo prekes. Tik National Biscuit Co. neduoda krekių, bet tai maža bėda, nes jų pristato Swiftas. Privatiškas krautuvininkas, nepajiegdamas nieko padaryti, nuleido nosį ir nutilo. Lietuviai taipjau nepaklausė to krautuvininko ir prisidėjo prie visuomeniškos krautuvės. Nors kiekvienas ir turi įdėti 75 dol., bet tas pilnai apsimoka.

Maža to. Vietos lietuviai sumanė nupirkti namą, idant įtaisyti ten krautuvę, o ant antrų lubų kliubą. Susiėję pasikalbėjo, pasitarė ir sumetę sumą pinigų nupirko 2 lotu žemės lietuvių apgyventoje vietoje, nupirko nedidelį namą ir atgabeno jį ant savo žemės. Paskui viską tinkamai sutvarkė ir perkėlė čia savo krautuvę. Ant antrų lubų tapo parengta vieta kliubui. Pagaliaus nutarta suorganizuoti Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubą. 16 d. sausio buvo susirinkimas, kur tapo išrinktas komitetas ir paduota prašymas del čarterio išgavimo. Ta nuosavybė bus aprašyta ant Amer. Liet. Piliečių Kliubo. Išpradžių buvo manoma aprašyti ant krautuvės, bet kadangi tokio čarterio negalima gauti, tad tuc tarpu ta nuosavybė laikinai tapo aprašyta ant poros draugų.

Taigi Peabodiečiai pastaruoju laiku taip smarkiai pradėjo darbuotis, jog net pralenkė daug didesnes lietuvių kolonijas.

9 d. sausio, City Hall, buvo surengtas L.S.D. Draugystės teatras. Publikos atsilankė virš du šimtai. Nors čia viešpatauja didelė bedarbė, bet matyt, kad mylinti teatrą žmonės to nepaiso. Veikalas buvo atliktas gerai, nors kaikurie aktoriai tik pirmą kartą pasirodė scenoje. Publika tapo pilnai užganėdinta ir prašo, kad daugiau tokių vakarų parengtų. Reikia taipjau paminėti, jog publiką gražiai palinksmino jaunos mergaitės, p-lės Aldona ir Joana Cherutės iš Salėm, Mass., kurios padainavo "Sveiki broliai dainininkai" ir "Kur Nemunas teka." Be to dainavo ir deklamavo kaikurie ir kaikurios iš Peabadiečių, tačiaus negaliu jų čia paminėti iš tos priežasties, kad pamečiau savo programą. Malonės peabodiečiai atleisti man už tai.

Ant galo reikia pasakyti, jog tarp vietos lietuvių uoliai darbuojasi Mart. Petkevičia, kuris mokina musų jaunimą dainuoti, deklamuoti ir scenos veikalus vaidinti. Jis su savo darbu žymiai yra prisidėjęs prie kulturinio Peabody lietuvių judėjimo. Ir reikia tikėtis, kad jis ir ant toliau nenuilstančiai darbuosis savo tautos labui, už ką išanksto reikia tarti jam širdingą ačiu.

R. Kastantinavičius.

LOWELL, MASS.
Vaidinimas ir prakalbos. Stoka veikimo.

Šv. Juozapo dr-jos choras pastatė vietos scenoje "Gyvenimo Verpetę." Aktoriai atliko savo užduotį neblogiausia, tik nekurios iš merginų taip negarsiai kalbėjo, kad ir arti sėdint negalima buvo girdėti ką kalbą. Bet tame išdalies kalta ir publika, kurios užsilaikymas nepagirtinas. Nežiurint jau, kad vaikai salėje bėldėsi laike vaidinimo, bet ir suaugusieji garsiai juokėsi ir šukavo. Pas kulturingus žmones taip nedaroma.

Prie progos reikia pastebėti, jog nežinia kur dedasi musų čia augę vaikinai, kad jie niekur nedalyvauja. Dalyvauja tik mergaitės ir tai ne visos. Labai gaila, kad tėvai nepratina savo vaikų prie lietuvystės.

Taipjau nepagirtina, kad tam pačiam laike ir name, tik kitam kambary, musų komunistai buvo surengę prakalbas. Tur buti tai buvo daroma tikslu pakenkti vaidinimui, atitraukiant dalį žmonių. Bet taip elgdamiesi musų komunistai nieko gero negali atsiekti, nes kaip vieniems, taip ir kitiems pasidaro išlaidų ir reikia jas padengti. Be to, publiką norėtų dalyvauti ir vaidinime ir prakalbose, nes čia kolonija nedidžausia. Butų geriausia, kad pramogų rengėjai nemėgintų kenkti vieni kitiems, o tuomet bus daugiau naudos.

Kaslink politiško veikimo tuom tarpu čia nieko negirdėtis, nes sumažėjus darbams ir veikimas sumažėjo. Nors čia Lietuvos Laisvės Paskolos kvota buvo paskirta $1,500, bet nė pusė neišparduota. Priežastis to — permažai agitacijos. Musų klebonas mažai darbavosi L. L. Paskolos reikale. Taipjau ir musų biznieriai neprisidėjo, išskyrus du. Vietiniai lietuviai turėtų paklausti tų musų biznierių, kurie neprisideda prie Lietuvos reikalų, ką jie mano? Jie daro iš lietuvių biznį, bet Lietuvos reikalų neremia. Be to, nors buvo nutarta eiti per stubas, bet tas nutarimas taip ir pasiliko iki šiol neįvykdintas. Gal manoma vėliau tai padaryti? Butų gerai, nes čia

(Tąsa ant 6-to pusl.)

Apie Ivairius Daiktus

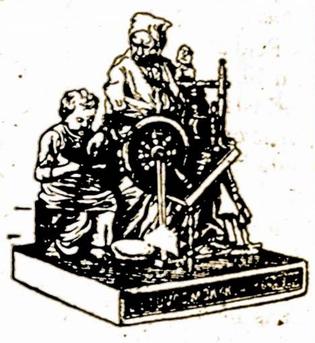

—Mama, ačiu už papasakojimą, aš labai myliu klausytis apie garbingus pasaulio žmones.

—Vaikeli, šiandien aš tau papasakosiu apie garbingus vyrus senovės Graikijos. Aš pradėsiu nuo garsaus piliečio graikų Solono, kuris padarė tvarką Athenuose. Jis taip sutaisė žmonių gyvenimą, jog buvo sunku turčiui pasigirti su savo aukšta kilme prieš vargšus. Jis padarė galę vargšų žmonių apsiginti nuo turčių, kad jie nespaustų vargšų. Jaunas budamas, jis keliavo nemažai po pasaulį ir turėjo daug patyrimų. Sugrįžęs į savo šalį, kalbino savo žmones nepasiduoti priešams, laimingai vesdamas juos prie pergalės. Esant dideliam nesutikimui tarp turtingų su vargšais, abieji prašė Solon'o, kad jis padarytų jiems tokias tiesas, kad ir vieni ir kiti butų užganėdinti savo gyvenime. Solonas apsiėmė jiems padaryti tiesas, jeigu jie apsiims šitų tiesų nesulaužyti per dešimtį metų. Turčiai ir vargšai apsiėmė tiesas pildyti per paskirtą laiką. Solonas padarė jiems tiesas ir pats prasišalino per dešimtį metų, kad nė vieni nė kiti neitų pas jį prašyti permainų. Nes jisai žinojo, jeigu jis bus ant vietos, tai žmonės eis prašyti tų tiesų permainymo, bet jeigu prasišalins, — žmonės pripras prie jų ir galės gyventi.

Istorija rašo, kaip jis parodė savo gerą išmintį, kada atkeliavo į Kroesaus sostinę, kurią valdė tuom laiku galingas Lydijos karalius, buvęs turtingiausiu tuose laikuose. Kroesus parodė Solonui jo didelius turtus ir paklausė Solono, kas yra laimingiausiu žmogum pasauly, manydamas gauti nuo jo atsakymą, jog laimingiausias yra karalius Kroesus. Bet Solonas jam atsakė:

"Laimingiausias žmogus yra Tillus iš Athėnų, nes jis gyveno garbingai, užaugino gražius sunus ir dukteris ir ant galo pats mirė kovoje už savo tėvynę."

"O kas kitas yra laimingiausias pasauly?" užklausė karalius.

"Cleobis ir Biton'as, kurių motina meldė dievų savo sunams geriausios klotiės už jų gerą atsinešimą prie savo motinos. Ant rytojaus juos atrado negyvus. Nė vienas žmogus negali sakyti esąs laimingu, pakol gyvas yra."

Apie paties Solon'o mirtį raštai nepraneša, kaip jis mirė, tik žinia, kad jis garbingai paseno.

Kitas garbus graikų žmogus buvo Leonidas Spartakas. Jo nuopelnai buvo apgynimu jo tėvynės, kada Persijos karalius surinko tokią armiją kariuomenės, kokios, kaip istorija sako, iki tam laikui pasauly nebuvo. Surinkęs didžiausią armiją, jis ėjo ant Graikijos. Įėjimas į Graikiją buvo galimas tik per vartus didelių uolų kalnyno, vadinamo Thermopylae ir čia takas buvo toks siauras, jog vos keturi vyrai greta galėjo įeiti. Kita įeiga buvo pajury, kur taip pat turėjo buti kelias užstotas. Kada daugybė persų prisirinko į pajurį, Leonidas pasiuntė į pajurį savo kariuomenę, pats pasiliko tik su trimsi šimtais savo kareivių ginti tarpkalnyno praeigą ir su septyniais šimtais kareivių iš Thespiae. Jie nutarė, kad geriau numirti ant vietos, bet persams nepasiduoti. Priešai pasakė, jog jeigu graikai išeitų per vartus tarpkalnyno į persų pusę, tai jiems ir saulė užtemtų nuo daugumo vilyčių. Leonidas atsakė jiems taip:

"Nors saulės spinduliai mums užtems, jie vistiek kovos tamsumoje."

Leonidas ilgiau nelaukė, bet susirėmė su savo kareiviais ir išėjo į jų pusę kariauti prieš šimtus tukstančių. Saujalė jų kareivių iškirto dauk tukstančių užpuolikų ir kirto iki paskutinis Leonido kareivių nepadėjo savo galvos ant karo lauko. Jų drąsumas nuo tų senų amžių skambėjo per amžius ir dabar skamba, kaipo herojų gynime savo tėvynės ir pasišventime už ją numirti. Ne Leonidas tuom tarpu išgelbėjo Graikiją, bet jo nedidelė saujalė kareivių tik išgąsdino persus taip, kad jie tarpkalnės praeigos pabijojo, per kurią norėjo užpulti pietinę dalį Graikijos. Čia negalėdami pereiti, jie metėsi ant Athėnų. Bet čia juos pasitiko garsus Themistocles, kuris numanė, kad Athėnų miestas gali gintis nuo priešų geriausiai turėdamas gerą flotą laivų, todel jis ir įkurę gerą flotą (laivyną) ir turėjo gabiausius jureivius toje gadynėje. Kada karė artinosi su persais prie pietinės dalies, graikai, matydami, jog jų kraštui pavojus negresia, nenorėjo atheniečiams padėti, bet ketino prasišalinti. Tada Themistocles pasiuntė žinią persams, kad jie užblokuotų išvažiavimą jurėmis. Persai manė, kad Themistocles, kaipo draugas, gerai patarė; jie užblokavo išvažiavimą. Kada išvažiavimas buvo užtvertas, tada graikai pamatė, kad ištikrųjų reikia kovoti. Kova buvo labai žiauri, graikai persus nuveikė ir iškovojo didelę pergalę prie Solamio. Dar viena karė atsibuvo ant žemės ir ten persai buvo nugalėti. Themistocles vienok daugiau ne sutiko su savo žmonėmis ir apleidęs Athėnus nukeliavo į priešų šalį, Persiją, kur pats nusižudė išgerdamas nuodus.

Po jam valdymas Athėnų pateko į rankas garsaus Pericles, kuris taip pat tikėjo užlaikyme didelio floto laivų apsigynimui. Jis ištobulino didžiausį flotą ir miestas Athėnai buvo galva visos Graikijos. Po jo valdžia Athėnai labai aukštai pakilo prekyboje, turtuose ir moksle. Tame laike atėjo garsus skulptorius Phidias ir garsus poetai, kaip Sophocles. Miestas Athėnai išaugo į gražiausią miestą pasauly. Sumaniausi žmonės buvo draugai Pericleso. Daugelis mano, kad Pericles buvo vienas iš geriausių teisių darytojų Graikijoje. Vienok nė Pericles, nė kiti pirma jo nesumanė suvienyti visos Graikijos. Kožnas Graikijos miestas turėjo savo neprigulmingą valdžią ir iš daugelio tų valdžių kilo daugybė nesupratimų ir tarpsavinių karių. Miestas Sparta norėjo pavergti kitus miestus. Pericles, matydamas tai, davė kitiems pagelbą, kad Spartą nužemint. Po Pericleso mirčiai nebuvo kam taip gerai valdyti Athėnus, todel Sparta paėmė viršų, o vėliaus šalis Thebes paėmė Graikijos vadovystę ir sustiprėjo galingiausiai.

Ant toliaus graikų istorijoje matosi du vyrai valdytojais ir abudu labai geri draugai. Pelopidas ir Epaminondas. Pelopidas buvo didelis turtuolis, o Epominodas buvo žmogus neturtingas, jis negeidė sau didelės garbės ir nenorėjo, kad tik jo vienam kraštui, Thebes, butų gerai; jis rupinosi, kad gerovė visur platintųsi. Jis lavino savo kuną ir savo protą, kad buti tinkamu prie visko ir ištiesų jis buvo gabus žmogus. Jis galėjo pertikrinti žmogų savo kalboje; jis galėjo kovoti, mokyti didelę armiją ir ją vadovauti. Kada Thebos žmonės paskyrė juodu vadais, po jų vadovyste tapo apgalėta Sparta, pagarsėjus savo kariuomene. Karė pergalės atsibuvo ties Leuctra. Thebos gyventojai paliuosavo daugelį kitų miestų nuo žiauraus valdymo per Spartą. Paskutinėje karėje ties Martinea, kur Spartos kareiviai buvo nugalėti, Epaminondas tapo mirtinai sužeistas. Po jam nebuvo kam gerai vesti krašto reikalų ir šalies, žmonės vėla liejo krauja vieni prieš kitus kariaudami.

Netrukus Makedonijos karalius Pilypas pradėjo rodyti savo pergales ir manė pavergti visus po savim. Tame laike radosi garsus oratorius Demosthenes, pagarsėjęs visam pasauly didžiausiu prakalbininku. Jis labai daug mokinosi, kaip ką išaiškinti žmonėms, kad jiems butų aišku, suprantama ir pergalima jų kitos svajonės. Jo prakalbų ir šiandien mokinasi žmonės. Vienok nors daug jis kalbėjo athėniečiams, visgi negalėjo juos su organizuoti priešai karalių Pilypą. Mirus karaliui Pilypui, jo sunus Aleksandra Didysis išvijo Demosthenes iš Athėnų. Athėniečiai vienok sukilo prieš jį del tokio jo elgėsio ir Demosthenes sugrįžo į Athėnus. Makedoniečiai vienok jį vėla išvijo ir norėjo kelionėje sugavę nukankinti už jo prakalbas. Demosthenes, tai patyręs, pats išgėrė nuodų ir numirė.

Nemuno Sunus.

NAUJAS ANTRAŠAS LIETUVIŲ BIURO PRIE AMERIKOS RAUDONOJO KRYŽIAUS.

Lietuvių Biuras prie Amerikos Raudonojo Kryžiaus, pirmiau buvęs po antrašu 1107 Broadway, New York City, persikėlė į savo nuolatinę vietą sausio 1 d., 1921 m.

Biuras ves savo darbą kaip pirmiaus, duos įvairius patarimus ir pataranvimus veltui visiems ateiviams, kurie kreipsis prie jo ypatiškai ar laiškais, ir kurioms pagelba reikalinga.

Biuras jau parodė savo reikalingumą, pagelbėdamas šimtams lietuvių Amerikoje. Suteikė informacijas ir pagelbą kaip parsitraukti gimines iš Lietuvos, kaip išgauti pasportus, kaip pervesti žemę Lietuvoje, kaip išpildyti legališkus dokumentus, kad nereikėtų pačiam važiuoti į Lietuvą del išpildymo jų. Viskas suteikiama veltui. Biuras vėl ves tą darbą savo naujuose namuose.

Parašykite laišką lietuvių kalboje, o gausite greitą ir teisingą atsakymą.

Biuras kasdien susinesa su Raudonojo Kryžiaus vyriausia kvartiera Washingtone, kuri turi geriausius santikius ne tik su įvairiomis valdžios įstaigomis, bet ir užlaiko atstovus visoje Europoje (Lietuvoje Raudonojo Kryžiaus atstovai randasi Kaune).

Ypatingai Biuras gali suteikti pagelbą War Risk Insurance klausimuose, karės nenuojiegumo pensijose, pilietystės ir naturalizavimo klausimuose, valstijos tarnystės ir įstatimdavystės dalykuose ir taip toliaus.

Rašant Raudonajam Kryžiui nereikia prisiųsti nė pinigų, nė krasos ženklelių. Adresuokite taip: American Red Cross, Lithuanian Section, 15 W. 37-th st., New York City.

Brangi kelionė.

Petrograde dabar ne by kas gali važiuoti "taxicabu", nes už pusės valandos važiavimą reikia užmokėti 2,000 rublių.

FORDO DARBININKAI GAUS BONUSŲ.

Detroit, Mich. —Tukstančiai darbininkų, dirbančių Henry Fordo automobilių fabrikuose, gaus bonusų už 1920 m. Kiekvienas darbininkas gaus nuo $100 iki $125. Tkiu budu viso busią išdalinta darbininkams 7 milionai dolarių.

A la mode.

Pirkėja: — Aš norėčiau gauti madingą andaroką.

Pardavėjas.—Taip, ponia. Kokį Tamsta pasirinksite sau: persiaurą ar pertrumpą?

Pats pasidarė.

Vyras: — Klausyk, tu nė nemėgink padaryti durnių iš manęs.

Žmona:—Bet tu man daug kartų sakei, kad tu pats save pasidarei tuom, kuom esi.

Doros Sargas

(Vaizdelis iš Baudžiavos Laikų)

Drama Trijuose Aktuose

Parašė

V. NAGORNOSKI

VILKOVSKIS.

Verge, tu mane iš proto išvesi.

KATRIUTĖ.

Pone, nežengki nei žengsnio toliaus.

VILKOVSKIS.

Veltui grąsinti meilei....

(Apsikabina ją.)

KATRIUTĖ.

Šalin, niekše!

(Kirsdama jam per veidą.)

VILKOVSKIS.

(Atšokęs, paskui sugriebęs bučiuoja ją.)

VILKOVSKIS.

Galas kantrybei! Turiu atsigert
Iš tavo lupų dangiškos saldybės!...

KATRIUTĖ.

(Smarkiai jį atstumus.)

Šalin nuo manęs. Žmonės, gelbėkit!

VILKOVSKIS.

(Keikdamasis.)

Neprisišauksi.

KATRIUTĖ.

(Atidaro langą ir balsiai šaukia.)

Jonai!.. Jonai!... Jonai!

VILKOVSKIS.

Sustok, beprote!

(Atitraukdamas ją nuo lango.)

KATRIUTĖ.

Jonuti, greičiau!

(Už scenerijos žingsniai.)

VILKOVSKIS.

Ar jis ateina?... Tai į miegamįjį
Eiva!..

(Sugriebęs ją neša į kitą kambarį.)

KATRIUTĖ.

O! Gelbėk!

VILKOVSKIS.

Neišgelbės nieks.

(Užrakindamas miegamojo durys.)

SCENA X.

VILKOVSKIS IR JONAS.

VILKOVSKIS.

Ko nori, verge?

JONAS.

Kad ją tuoj paleistum.

VILKOVSKIS.

Nei pats šetonas man ją neišplėš.

JONAS.

Paleisk ją tuojaus! Paleisk ją bematant,
Nesa kantrybė mano baigiasi.

VILKOVSKIS.

Ar tu man drįsti paliepimus duoti?
Prieš savo poną drįsti prieštaraut?
Susivaldyki. Vengk atsakomybės
Už baisią kaltę. Vengk bausmės kol laiks.

JONAS.

Žinau, kad galva reikės atsakyti.
Tačiaus nei pekla manęs neprivers
Trauktis nors žingsnį, kol mano Katriutę
Napaliuosuosi.

VILKOVSKIS.

Šunie! Lauk iš čia!

JONAS.

Klausyk, Vilkėnų pone, ir supraski,
Kad mudviem ginčus yr veltui varyt.
Tu pats pasiulei man tą moteriškę...
Jeigu nuo manęs ją nori paveržt,—
Še persiimti, kaip vyras su vyru:
Katro bus viršus, tam ji pasiliks.

VILKOVSKIS.

Sumišai, verge!

JONAS.

(Griebdamas Vilkovskį.)

Laikykis.

VILKOVSKIS.

(Puldamas)

Prakeiktas.

(Jonas valandėlę laiko Vilkovskį užgulęs, kada pamato, jog jis nustoja žado, keliasi ir atidaro Katriutei duris.)

KATRIUTĖ.

Jonuti mielas, kurgi eisiva?

JONAS.

(Apsikabindams ją, liudnai.)

Girion mieliausia, ten vilkai ir meškos
Bus malonesni, negu niekšas tas.

(Traukiasi nuo scenos.)

(Kurtina nusileidžia.)

AKTAS III.

Girioje.

SCENA I.

KATRIUTĖ ir JONAS.

JONAS.

Veltui, ištrukti mudviems nėra progos,
Sargai aplinkui girią saugoja.
Ne vien Vilkėnų, bet ir kiti ponai
Tykoja mudu kaip nors pasigaut.
Žmonės ir žvėris, visi mudviem priešai.
Visoj aplinkėj mudviem draugų nėr;
Visoj aplinkėj pražutis, retežiai,
Sląstai mus laukia. Ką sulauksime?

KATRIUTĖ.

Liudnas likimas, tačiaus Visagalis
Neapleis mudu. Dar sulauksime
Laimės, gerovės. Naktis, nors tamsiausia,
Prieš saulės šviesą tur trauktis šalin.
Taip mudviem tas vargas ir kančios
Nėra paskirti kęsti amžinai.
Viešpats yr' geras,—Jis mudviejų maldas
Išgirs, palaimins ir neduos pražut.

JONAS.

Kokia tai laimė šiaip tvirtai tikėti!
Bet man?.... O! Dieve atleisk, man baugu.
Aš abejoju... Aš esmu tamsybėj.
Nei spindulėlio vilties nematau.

KATRIUTĖ.

O, mano mielas miela, neklausyk pagundos!
Nusiminimui niekad nedaleisk
Valdyti protą, bet vyriškai, tvirtai
Lukėk ir vilties niekad nenustok.
Ar užmiršai jau, kad žydas žadėjo
Musų nelaimę Norvidui pranešt?
Be abejonės jis mąsto ir trusia,
Kaip tave gelbėt, kaip tave išpirkt.

JONAS.

Tiesa, žydelis man tiek prižadėjo,
Kad mudu ilgai nebusiva čia.
Tu, aniuolėli, gražini man viltį....
Bet girdžiu žingsnius. Skubink, pasislėpk.

(Katriutė traukiasi.)

SCENA II.

JONAS, VARGDIENĖ ir KATRIUTĖ.

JONAS.

O, motinėle!

VARGDIENĖ.

O, mano vaikeli!
Ačiuoju Dievui, kad tave matau.
Taip išsiilgau....

KATRIUTĖ.

(Grįždama iš už krumų.)

Tu čia, motinėle?

VARGDIENĖ.

Duonos ir surio judviem atnešiau.

JONAS.

Kaip tau ačiuoti?

KATRIUTĖ.

Ar ne paskutinį
Kąsnį, nuo savęs atitraukdama,
Mudviem aukauji?

(Atstumdama nuo savęs Jono paduotąjį surį.)

JONAS.

Motin!.. Tu nevalgius,
Kęsdama badą dar nori penėt
Vaikelius savo.

(Lėtai nusileidžia surį į ragažę.)

VARGDIENĖ.

Tas niekis! Tas niekis!
Atnešiau judviem, todėl valgykit.

JONAS.

Valgyt?... Tas suris juk buvo paskirtas
Sekminių dienai.

VARGDIENĖ.

Nepaisyk, sunau,
Kad gardumynų pritruks per sekmines.
Bus duonos, putros. O gal Dievas duos
Tau išsisukti iš šitos nelaimės,
Tad ko gardesnio parneši namon.

JONAS.

Kada turėsiu tiesą ir liuosybę
Dirbt pačios labui, labui motinos,
Meiliai sunkiausiam darbe prakaituosiu,
By tiktai judviem ko gero parnešt.
Ir musų prastą grintelę dabosiu,
Kad badą, šaltį į ją neleist;
Kad judviem visko pakaktinai butų,
Kad jokios stokos nepažintumėt.

VARGDIENĖ.

Koks tu mums geras.

JONAS.

Vis tiek tas gerumas
Nesuramina nei vieną iš mųs.
Kiekvienas kenčiam alkį, šaltį, badą, —
Kiekvienas velkam jungą baudžiavos.

VARGDIENĖ.

Klysti, vaikeli. Jieškodama judu,
Maniau, kad krisiu be žado; labai

(Toliau bus.)

Lietuvos Laisvės Paskolos stoties darbuotės istorija.

PHILADELPHIA, PA.

Tolesniai, pasigirdus apie bolševikų puolimą ant lenkų ir bevejant lenkus nuo Lietuvos žemės, bet kadangi vasaros karščiuos neparanku susirinkimus šaukti, tad liko išleisti agitatyviai lapeliai, pranešanti, kad kožnas lietuvis nusipirktų po L. L. P. Boną, — pasekmės buvo džiuginančios. Taipjau buvo siuntinėjamos tam tikslui pritaikintos atvirutės tiems, kurie buvo pasižadėję pirkti, ypač karčiamninkams, bet nuo karčiamninkų nors ir turtingų, pasekmių nebuvo.

19 d. Rugsėjo buvo sušauktas susirinkimas ir nutarta dar kartą parengti 2-jas prakalbas ir pakviesti kun. J. Žilių. Buvo manoma, kad dabar kuomet kunigas pribus, tai jau tikrai ir kunigai su savo sėbrais pritars tam darbui ir padės — prigelbės tame taip naudingame ir sunkiame darbe. Tiesa, pasklidus gandams apie lenkų veržimosi ant Lietuvos sostinės Vilniaus, prisidėjo nekurie, kurie pirmiau buvo atsimetę.

Susirinkime 19 d. rugsėjo nutarta parengti 2-jas didelias prakalbas gerb. kun. J. Žiliui, taipjau nutarta užkviest visus vietinius kunigus, o ypatingai kun. J. Karalių, kuris nesenai dar Philadelphion pribuvęs, kaipo kun. Kaulakio vikaras ir nevisai blogas kalbėtojas. Taigi susirinkimo buvo labai pageidaujama, kad kun. J. Karalius pakalbėtų rengiamose prakalbose. Todel tapo nuskirtas komitetas užprašyti kun. J. Karalių. Vėlesniai K. Miklas, vienas narių užprašymo kun. J. Karaliaus, pranešė, kad kun. J. Karalius sutinka pakalbėt rengiamose prakalbose Lietuvos Misijos reikale L. L. Paskolos ant 3 d. spalių, 1920 m., kas tapo net ir plakatuose pagarsinta. Vienok atėjus laikui prakalbų, pribuvus kun. J. Žiliui, kun. J. Karalius ne tik ką nepribuvo, bet tyčiomis ant greitųjų iš sakyklos ir per plakatus sušaukė savotiškas prakalbas tą pat dieną, kuomet buvo surengtos prakalbos Lietuvos Misijai. Kun. J. Karaliaus prakalbos įvyko kun. J. Kaulakio parapijos mokyklos svetainėj, o Lietuvos Misijai Lietuvių Tautinėj svetainėj.

Nors, kaip aukščiau minėta, buvo iškirsta labai gražus šposas vietinių kunigų užkenkimui minėtom prakalbom ir užkenkimui L. L. Bonų pardavinėjimui, nežiurint to, kad lenkai visomis galimybėmis veržiasi į Lietuvą.

Surinkta daug aukų Lietuvos Šauliams.

Prakalbos 3 d. spalių abiejose vietose, k. t. Richmonde ir pietinėj daly Philadelphios, įvyko labai pasekmingai. L. L. P. Bonų užrašyta gan daug, surinkta Lietuvos Šauliams tiek daug, jog Philadelphioj niekad nebuvo tiek suaukauta. Kalbėjo kun. J. Žilius ir vietiniai daktarai. Dr. Stankus, už prieštaravimą ir kenkimą Lietuvos L. Paskolai, kun. Kaulakį išvadino viešai išgama ir kitais tikrai užsitarnavusiais vardais. Dr. Montvila uždrožė kun. Alaburdai. Nereikia pamiršti paminėti, kad kunigai netik nedalyvavo šiose Liet. Misijos prakalbose, bet ir plakatų dalintojus nuvaikė nuo savo bažnyčios, kad žmonės nežinotų, jog Lietuvos pagelbai prakalbos rengiamos.

Nuo šių tai prakalbų žmonių užuojauta pasidarė dar geresnė Lietuvos rėmimo reikalui, bet todel per katalikišką spaudą pasipylė šlykščiausi pludimai, įtarimai ir niekinimai vietinių veikėjų Lietuvos naudai. Negalima palikti nepaminėjus, kad šie pludimai per katalikišką spaudą prasidėjo tik nuo to laiko, kaip Philadelphion pribuvo kun. J. Karalius. Žmonės arčiau stovėdami klebonijų, įtarė, kad tą jezuitišką darbą ir atliekąs tas naujas apaštalas, kun. Karalius.

Draugijų atstovų ir veikėjų susirinkimas.

Spalių 31 d., 1920 m., buvo sušauktas draugysčių atstovų susirinkimas per specialius laiškus, taipjau šaukta per laiškus visi veikėjai, dak tarai, advokatai ir kunigai. Dalyvavo gan skaitlingai draugysčių atstovai; prie seniau dalyvavusių draugysčių prisidėjo dar kelios draugystės, kurios pirmiaus nebuvo prisidėjusios. J. Grinius paaiškino, jog dabar yra labai kritiška valanda Lietuvos likimo, nes baisiom spėkom veržiasi lenkų banditas Želigowskis; kad vietiniai Philadelphijos žydai, paeinantys iš Lietuvos, nori padaryti bendrą sutartį su lietuviais, kad teikti Lietuvai piniginę, moralę ir politinę pagelbą. Šie reikalai tapo plačiai ir visapusiškai apsvarstyti ir kad su vietiniais Lietuvos žydais padaryti artymesnius ryšius, tapo išrinkta specialė komisija iš 7 ypatų, kurios kreipsis prie žydų ir padarys sutartis. Taipjau buvo pageidaujama, kad drauge su žydais lietuviai padarytų didelį viešą susirinkimą, kur nors didesniame teatre, išnešimui protesto prieš lenkų veržimąsį Lietuvon, prieš davimą pagelbos lenkams A. Valdžios ir daugelį kitų punktų. Komisijon susitarti su žydais išrinkta šios ypatos: Dr. Klimas, Julius A. Chimes, Jonas Kilikevičius, Aleksandra Uršinskas, Jonas Grinius, Dr. A. Dambrauckas ir K. Miklas.

Protestuoja prieš rinkimą aukų ir pardavinėjimą bonų.

Taipgi įnešta, kad išrinkti ypatas, kurios pereitų per stubas ir biznierius užrašinėjimui L. L. P. Bonų ir kad parinkti aukų Lietuvos Šauliams. Šiam įnešimui karštai užprotestavo J. Grigaitis, butent, kad dabar varo labai didelį vajų Tautos Fondas, tad jei bus nuskirta užrašinėtojai L. L. P. Bonų, tad gali pakenkt Tautos Fondo naudai. Didžiuma susirinkimo suprato, jog Liet. L. Paskola yra svarbesnė, negu Tautos Fondas, nes Tautos Fondas vien tik partijos įstaiga, ne valstybinė, tad liko išrinkta 4 ypatos pereit per stubas ir biznierius užrašinėjimui L. L. P. Bonų ir rinkt aukas Lietuvos Šauliams. Ant vietos susirinkime tapo suaukauta Lietuvos Šauliams $72.22c.

Dar buvo pakeltas klausimas, kad suorganizuoti piliečių sąryšio kuopą, bet nekuriems klerikalams užprotestavus, liko atidėta kitam kartui.

Užmegsta ryšiai su žydais.

Išrinktasis komitetas iš aukščiau minėtų 7 ypatų turėjo savo eilis posėdžius, išsidirbo sau tadus susinešimo su žydais ir jau keletą gerų žingsnių padarė. Dr. Dambrauckas, Julius A. Chimes ir K. Miklas aplankė kelis kartus žydų susirinkimus "Lithuanian Baltic Jewish Relief Committee," kur tapo užmegsti ryšiai ir tariamasi apie darbą. Julius A. Chimes apsiėmė susižinoti su vietiniais kunigais ir patirti priežastis, kodel jie priešingi Lietuvos Laisvės darbuotei. Dar buvo keletas smulkesnių tarimų.

Gavus pranešimą nuo žydų, kad atvažiavo Amerikon iš Lietuvos (iš Kauno) žydų pasiuntinys rabinas Shapiro, su tikslu teikti pagelbą Lietuvos žydams, padaryta specialis posėdis atstovų lietuvių ir žydų subatoj, 1 d. sausio, 1921 m., žydų dienraščio "World" redakcijos bute. Nuo lietuvių buvo Julius A. Chimes, Dr. A. Dambrauckas, K. Miklas, Dr. Klimas ir J. Grinius. Pasikalbėjus apie įvairius klausimus, tapo pakelta klausimas L. L. Paskolos, kam žydų delegatai J. Ginsburg, S. Brown ir kiti labai maloniai pritarė. Geresnėms šio darbo pasekmėms, Mr. J. Ginsburg patarė, kad susižinot su žydų mokslinčium ir plačios visuomenės vadu, taipjau dideliu politikierium rabinu Bernardu Levinthal, kuris buvo tarptautinėje taikos konferencijoj pasaulinio karo Versaillėse.

Lietuvių delegacija pas rabiną Levinthal.

Tą pat vakarą, 2 d. sausio, 1921 m., padaryta sutartis pasikalbėti su rabinu B. Levinthal namuose. Paskirtu laiku pribuvom pas rabiną B. Levinthal, 716 Pine St., nuo lietuvių buvo: Julius A. Chimes, Dr. A. Dambrauckas, Dr. E. G. Klimas ir J. Grinius. Nuo žydų: J. Ginsburg, S. Brown, S. London ir rabbi B. Levinthal. Priimta musų pasiulymai, labai maloniai pasikalbėta ir tartąsi apie pravedimą L.L. Paskolos tarpe žydų. Nutarta sudaryti bendrą komitetą paskolos reikale ir tartasi sudaryti bendrą komitetą su pagelba žydų aukštų politikierių, kad padaryt spaudimą ant Amerikos nau jos valdžios pripažinimo Lietuvos neprigulmybės ir kitų reikalų.

Lietuvos žydų pasiuntinys rabbi Shapiro tą dieną nepribuvo, tad pagal gautas žinias, jog pribus 3 d. sausio, 4 val. po pietų, padaryta specialė sutartis su lietuvių-žydų bendru komitetu, kad padaryt pasikalbėjimą su pribuvusiu rabinu Shapiro 3 d. sausio, 1921 m., 6 val. vakare, rabbi B. Levinthal namuose.

Lietuvių pasimatymas su rabinu Shapiro.

Paskirtoj valandoj 3 d. sausio, pribuvo rabbi B. Levinthal buvainėn nuo lietuvių šie pasiuntiniai: Julius A. Chimes, Dr. Dambrauckas, Dr. Klimas ir J. Grinius. Nuo žydų atstovai: J. Ginsburg, "Jewish World" redaktorius, S. Brown, S. London, rabinas Titlebaum iš New Yorko, ir rabinas B. Levinthal. Taip, kaip sakyta, pribuvo ir Lietuvos žydų pasiuntinys Amerikon rabinas Shapiro. Negalima palikt nepažymėjus, kad rabinas Shapiro yra labai malonus ir pilnoj žodžio prasmėj inteligentiška ypata. Kalba labai gražiai rusiškai; lietuviškai nemoka gerai. Tame priėmime Julius A. Chimes pareiškė labai gražų pasveikinimą žydų pasiuntiniui iš Lietuvos ir buvo eilė pasikalbėjimų Lietuvos gelbėjimo reikaluose. Rabinas Shapiro pranešė linksmų žinių iš Lietuvos, pareiškė pilną pasitikėjimą Lietuvos Valdžiai ir už reiškė, kad Lietuva yra ir ir bus neprigulminga, nežiurint kokias kliutis kaimynai priešai darytų. Rabbi Shapiro be to pareiškė, kad jis jau be prašymo vietinių lietuvių agituoja Leituvos žydus Amerikoje, kad teiktų kuodidžiausią pagelbą Lietuvai paskola ir aukomis. Patarė taipjau, kad Lietuviai ypač Lietuvos Atstovybė Amerikoje, padarytų specialę agitaciją po visus didesnius centrus, kur tik daug žydų apgyventa, kad veik vienu laiku, ar viena savaite, toji žinia butų paskleis ta visoj Amerikoj. Vėliaus pareiškė, kad tą pat vakarą, 3 d. sauiso, 1920 m., Rabbi Shapiro priėmimui yra parengta didelis žydų susirinkimas, kur jis kalbės ir butinai užprašo, kad be atsisakymo ir lietuvių delegacija ten butų.

Rabino Shapiro priėmimas ir prakalbos.

Tan susirinkiman, priėmimui rabbi Shapiro, Lietuvos žydų pasiuntinio Amerikon, susitarta pributi šiems pasiuntiniams: Julius A. Chimes, D. E. G. Klimas ir Jonas Grinius. Nors visi buvo begalo užimti savais reikalais, tačiaus apie 9 val. vakare nuvyko minėti lietuvių delegatai priėmiman rabino Shapiro, 506 Pine St., Philadelphia, Pa.

(Seka užbaiga.)

Lietuviai Amerikoj

(Tąsa nuo 4-to pusl.)

yra daug pasiturinčių žmonių ir jie galėtų prisidėti prie L. L. Paskolos. Aš tikiu, kad tuo reikalu pasirupins Lietuvos Piliečių Sąjungos skyrius.

Lowellietis.

ATSKAITA
Komiteto Vilniaus atvadavimui remti už gruodžio mėnesį.

(Visos žemiau paminėtos aukos surinktos Dr. Alseikos prakalbose, išskyrus tas, kur aukautojų vardai pažymėti.)

Gruodžio 5 d. ALTS. 9 kp. surengtose prakalbos Cambridge, Mass. — $40.41.

Gruodžio 5 d. ALTS. 7 kp. surengtose prakalbose So. Boston, Mass. — $90.78.

Grudžio 6 d. W. Lynn, Mass. — $26.31.

Gruodžio 11 d. Montello, 33 kp. Surengtose prakalbose Norwood, Mass. $45.35.

Grudžio 8 d. ALTS. 22 kp. surengtose prakalbose Newton, U. F. Mass. — $31.13.

Gruodžio 11 d. Montello, Mass. — 39.31.

Gruodžio 12 d. Lawrence, Mass. — 28.50.

Gruodžio 13 d. Lowell, Mass. — 30.78.

Jok. Versecko auka iš Cambridge, Mass. $5.00.

Haverhill, Mass. 60.66.

Gardner, Mass. — 58.58.

Worcester, Mass.— $259.90c.

Westfield, Mass.—$30.00.

North Hampton, Mass. — $58.00.

Gruodžio 27 d. Lewiston, Maine — $28.15.

Jonas Žilinskas, Von Leor, Ky. — $2.00.

Rumford, Maine — $101.-80c.

Thompsonville, Conn. — $75.00.

Viso $1,041.66.

Varde komiteto Vilniaus Atvadavimui Remti, visiems aukautojams ir prakalbų rengėjams tariu širdingą ačiu! Taipgi kviečiu visus geros valios lietuvius ir lietuvaites kiek galint aukauti Vilniaus atvadavimui, o ypač dabartiniu laiku, kuomet Vilnius yra Lenkijos junkerių rankose. Taipgi kviečiami yra kolionijų veikėjai, kur tik galima, surengti Dr. D. Alseikai prakalbas.

M. L. Vasiliauskas.
Kom. Vil. Atvad. Remti Sekretorius.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagalgeriausį kalbamokslinį būdą, be kitio pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St, Worcester, Mass.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Kosulys, šaltis, užkimimas,

yra paprasti negalėi šiam laikė. Stengekis prašalinti juos. Greita pagelba gali nukreipti pavoingas pasekmės.

Severa's Cough Balsam

(pirmiau vadintas Severo Plaučių Balzamas), yra vartojamas labai pasekmingai per keturios-dešimtys metų dėl gydyma užkimimu, skausmų gerkles, šalčių, mešlungisko krupo, bei bronchialinio kosulo. Priimnus imti. Kaip suaugę taip ir vaikai bei kudikei gal juos imti. Pardavinėti aptiekuose. Prekė 25 ir 50 centai.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PARSIDUODA geri furničiai, trijų ruimų. Noriu parduoti trumpu laiku, nes važiuoju į Lietuvą. Norinti pirkti forničius, galima matyti bile kada.

15 LODI STREET,
Ant pirmų lubų,

Farmą parduosiu., Farma, sutvarkyta gerai, viso žemės su mišku 60 akerių, dirbamos gali buti apie 20 akrų. Nauja žole apsėta apie 6 akeriai. Išartos žemės del vasarojaus apie 5 akeriai. Ateinančią žiemą manėme laikyti 8 karves. Triobos vidutiniškai geros, visi farmos įrankiai, poras arklių, trys karvės, tekis ir 2 kiaulės; viena iš jų turės paršiukus pradžioje mojaus. 36 rinktinės vištos.

Parduosiu viską už $2,500. Įnešt cash $1,500, tukstantis ant pirmo mortgage ant 5%.

JOHN VITKAUSKAS,
Woodstock, Vt., R. F. D., W. 1.

ŽINIAI GIMINIŲ IR DRAUGŲ.

Mylimiausia mano moterė, Konstantina Vitkauskienė, po tėvais—Rinkuniutė, mirė staiga 4 val. ryto, sausio 21 dieną. Mirė akyvaizdoje jos tėvo, Daminiko Rinkuno, ir musų meilės vaisių —musų mažyčių vaikučių. Su jos mirčia ir mano visas laimingas gyvenimas jau pasibaigė, nes man vienam paliko ant priežiuros Arnoldą, septynių metų ir pusės, Algirdą, penkių metų ir pusės, ir Leoną, dviejų metų ir pusės. Griuvus musų šeimynai, vienu momentu visi musų siekiai nuėjo už nieka ir ukę (farmą), kurią sutvarkėme ir buvome pradėję vesti, gal prisieis apleisti, nes vienam ukininkauti negalima. Išėjus į darbą, kas be motinos galės gerai prižiurėti, tą musų paskutinės meilės vaisių—musų Leonuką.

Giminės ir draugai! Ne plunksna rašau jums šį pranešimą, bet karčiomis ašaromis.

Daktarai skrodė ir mirties priežastį pripažino:—sustojęs kraujas kaklo arterijoje, paeinantis nuo nenormališko stovio nervų.

Gal but tą priežastį iššaukė mirtis kaimyno sunaus Antano A. Valeikos? Išgirdusi apie jo mirtį, labai verkė ir atvažiavus jos tėvui ant farmos, labai džiaugės, — ta staiga permaina, gal but, kad ir pakenkė jos silpniems nervams.

Su svietiškomis apeigoms, pagal amerikoniškos mados, dalyvaujant artimiausiems kaimynams, jos senai pasirinktoje vietoje palaidota ant St. Bernardo kapinių.

Ilsėkis savo pasirinktoje vietoje kudikių motina geriausia, ilsėkis mano mylimiausia; mes pasilikę vargstame ir mylėsime tave patol, pakol ir mus nuvežš ten, kur tu dabar ilsies!

John Vitkauskas.

Kur gyvena Andrew Rodwell lietuvis arba Komelius Wask — jie yra Worcester, Mass., buvo 68 Ward st., dabar ant 373 Millbury st. Gromata yra iš Pennsylvanijos "A. L." ofise, 15 Millbury street.

DR. RUTH F. BERNOT,
dantistė.
Praneša, kad ji atidarė ofisą ant sekančio adreso:
311 MAIN STREET,
Cent. Exchange Bldg.—Room 71
Worcester, Mass.

"ARTOJAS" Mokslo, Literaturos ir Satyros žurnalas
Išleidžiamas pradžioje kiekvieno mėnesio.
Dailiausias ir rimčiausias didelio formato (8x11 c.) žurnalas koki kada Amerikos Lietuviai turėjo. Jame telpa visokių mokslų raštai, literatura, eilės ir juokai. Puslapių 24. Kaina metams $1.00, pusei metų 60c. Pavienis numeris 10c. Reikalauk vieno!
"ARTOJAS" E. 79th St. & Superior, Cleveland, O.

Jusų Silpni Nervai, Skystas Kraujas ir Nusilpnėjimas Kuno reikalauja

Nuga-Tone

puikius gyduoles kurios augina turtingą Raudoną Kraują, Stiprius, Nuolatinius Nervus ir Sveikus Vyrus ir Moteris.

Nėra kitą gyduolą lygių Nuga-Tone, neivienos "nėra taip geros" neivienos neduoda tokių rezultatų kaip šios. Tas yra labai lengvai išaiškinama todėl, kad Nuga-Tone yra sudėta iš sudėtinių aštuonių brangių gyduolių, kurios yra vartuojamos ir rekomenduojamos geriausių pasaulyj gydytojų. Taip, jųs gaunate aštuonės gyduolės už vieną kainą.

Nuga-Tone turi savyje daug Fosforo reikalingo nervams ir Geležies, kraujui. Be stiprių nuolatinių nervų ir raudono kraujo jųs negalit tikėtis geros sveikatos ir dėiaugties gyvenimu. Kiekvienu dalis ir veikimas kuno priklauso nuo nervų—stipsybė jo gyvenime ir veikime. Pradėk šiandien grąžinti savo nervų sistemą, i stiprią, sveiką padėti, vartojant Nuga-Tone. Jųs greitai pamatysite savo senąją sveikatą, stiprumą ir energiją sugrįstant. Jųs pajausite kaip naujas žmogus ir galėsite dėiaugties gyvenimu išnaujo.

Nuga-Tone sustiprina ir stimuliuoja visus reikalingus kuno organus—širdi, skilvį, grobus, kepenis, inkštus ir tt. Suteikia gerą apetitą, pataiso viršikinimą, duoda gerą miegą, reguliuoja tustinimo grobų, sutaiso cirkuliaciją, prašalina gleives nuo liežuvio, prašalina nemalonų kvapą, prašalina skilvio nesmagumus, kaip tai: skaudėjimą, iśputimą, koktumą, gasus ir panašius nemalonumus. Nelaukite kitos dienos bet užsisakykit Nuga-Tone tuojau.

MŪSŲ ABSOLIUTE GVARANCIJA. Kaina už Nuga-Tone yra $1.00 už buteli pilsu, visam menesiui gydyties, arba šeši buteliai už $5.00. Imk Nuga-Tone dvidešimts (20) dienų ir jeigu jųs nebusit užganėdintas pasekmėmis, sugražinkit likusias gyduoles ten kur pirkote ir atsiimkit savo pinigus tuojau. Jųs matote, kad jųs neštudote nei cento. Mes už tai atsakome. Nuga-Tone parduodamas visuose geruose aptiekuose tomis pačiomis sąlygomis ir gvarantija.

.....Prisųsk Šį Kuponą Šiandien.....

NATIONAL LABORATORY, L804 537 So. Dearborn St., Chicago.

Gerbiamieji:—Čia rasite įdėtą $..... už ką maloničkit prisiųsti man persiuntimą, apmokėtą, ... buteli Nuga-Tone.

Vardas.....

Adresas.....

IŠRADĖJAI.

Prisiųskite man modelį arba piešinį savo išradimo išegzaminavimui.

Įsigykite mano išradimų knygutę vardu: "Patarimai Išradėjams," turią DOVANAI gausit.

Marcin Labiner

Patentų Advokatas (A. C.)
15 PARK ROW. NEW YORK

Skaitykite ir platinkite Tėvynes gynėjų laikraštį
"TRIMITĄ."

"Trimitas" kas savaitę lankydamas savo skaitytojus, parneš jiems įvairiausių naujienų apie politikos ir karo padėtį, pasakos apie musų karžygius—kariuomenės, šaulių — partizanų žygius fronte, apie musų priešo nedorus darbus ir klastas.

"Trimitas" duos įvairiausių pamokinimų ir patarimų, reikalingų kiekvienam Tėvynės ginėjui žinoti.

"Trimitas" dės gražių eilių ir karo dainų, apysakų, atsitikimų, ir feljetonų iš kovų lauko ir pačių kovotojų gyvenimo.

"Trimitas" eina 34 pusl. knygelėmis, papuoštas gražių viršelių, žada pradėti eiti paveiksluotas. Adresas:

"TRIMITAS,"
Kaunas, Laisvės Alėja 26,
LITHUANIA.

PASITAISYKITE DANTIS PIRM NEGU JIE PANAIKINS JUSŲ SVEIKATĄ.

YRA daugelis žmonių, kurie ima gyduoles del atgavimo sveikatos, kuomet jų tikra nelaimė yra nuo dantų.

DAUGIAU lietuvių ateina pas mane negu pas koki kitą dantistą Worcesteryj.

Aš padirbu tvirtas auksines viršunes del dantų, kurios laiko amžinai. Aš esu ekspertas. Šimtai lietuvių gali pasakyt, kad aš padarau viską gerai.

ATEIKITE ir duokite išvalyti savo dantis, tas pagelbės su čėdyti juos.

AŠ tikrai traukiu dantis be jokio skausmo.

VISAS darbas yra gvarantuotas.

DR. FREDERICK BROWN,
34 FRONT ST.,
(Next to Plaza Theatre) Atdara vakarais.

LIETUVIŠKA DUONA geriausia visame mieste. Gera duona duoda žmogui gerą sveikatą, sveikata geriausias turtas. Visi pirkite nuo:

LITHUANIAN R. R. CO.,
40 LAMARTINE STREET
Worcester, Mass.

Ant Išbandymo.

Visiems, kas tiktai prisiųs 2 dol., mes siunčiame ant išbandymo 4 dol. vertės puikią barberišką britvą. Naudokite per 2 nedėles ir jeigu patiks, tai tuomet prisiųskite dar 2 dol., o jeigu nepatiks, tai sugrąžinkite britvą, o mes sugrąžinsime atgal pinigus. Adresas:

LITHUANIAN BARBER SHOP,
102 Millbury Street,
Worcester, Mass.

LIETUVIS BUDAVOTOJAS.

Lietuviai turinti ką nors budavoti arba taisyti, iš lauko ar iš vidurio namų, kreipkitės pas mus — kuogeriausiai darbą atliekam.

ANTANAS STOČKUS,
661 Millbury Street,
(4—7) Worcester, Mass.

MADAMĖ LASKEY.

Ji apsako Ateitį, Praeitį ir Dabartį—teisingai. Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Duoda geriausius patarimus visokiuose reikaluose: meilėje, vedybystėje, ginčuose ir taipgi mueina į namus ant pareikalavimo.

Taipgi praneša savo draugam, kad jos užsiėmimo vieta likos atidaryta toj pačioj, ką pirmiau buvo prieš apsirgimą.

MADAMĖ LASKEY,
87 Pleasant St. ant viršaus
Tel. Cedar 260

GYDYK ODOS LIGAS!

Bereikalinga Jums kentėti nuo IŠBERIMO, PUCKŲ, PLĖTMŲ, KRUPŲ, BARZDASKUČIO NIEŽĖJIMO, PLĖIŠKANŲ IR PANAŠIŲ ODOS ir GALVOS LIGŲ.

ČIŽAUSKO Eczema Lotion suteiks greitą ir nepaliaujantį palengvinimą nuo niežinčios kankynės. Riebios mostis ir alyvos neturi buti vartojamos, jei geistina turėti gera, gryna oda. Čižausko Eczema Lotion, yra stebėtinas, aiškus, ne riebus, pergeriantis skystis, apsaugojantis nuo puvime, gydantis ir malonus net sveikiausiai odai. Puikus palengvinimui nuo daug odos ligų, nuo kurių kudikiai kenčia. Lengva vartoti ir ekonomiškas. Didelė bonka Čižausko Eczema Lotion siunčiama by kur, aplaikius vieną doleri. Parsitrauk šiandiena ir pasiliuosuok nuo viso Tolesnio skausmo. Antrašas:

LITHUANIAN PHARMACAL COMPANY,
P. O. BOX 1200, (3—6) WATERBURY COON.

AMERICAN LINE

IŠ NEW YORKO Į HAMBURGĄ
Geriausias kelias rusams ir lietuviams.

Didžiausi moderniški
"Twin Screw" Garlaiviai:

S.S. MANCHURIA—išplauks VASARIO 24-tą.
S.S. MONGOLIA — išplauks KOVO 10 DIENĄ.
S.S. MINNEKAHDA (naujas) išplauks KOVO 24.

Trečia klese iš New Yorko į Libavą $132.00
Trečia klase iš New Yorko į Eidkunus $130.00

Tarnai duos valgį trečios klasos pasažieriams dedeliam "dining room." Uždaryti kambariai bus rezervuoti del moterų ir vaikų. Kreipkitės į kompanijos ofisą, 9 Broadway, New York arba par pas vietinį agentą.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA

TIESIAI BE PERSĖDIMŲ IŠ NEW YORKO:
Į HAMBURGĄ, Kaina 3-čios klesos $125.00
Į LIEPOJŲ, ... $145.00

Karės taksų $5.00.

"POLONIA" išplauks 15 DIEDIENĄ MARCH.
"LITUANIA" išplauks 41tą NĄ FEBRUARY.

Kreipkitės prie musų agentų savo mieste arba—
A. E. JOHNSON & CO., Gen. Pas. Agentas,
42 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

BALTIC STATES BANK

Kapitalas ir Perviršis $250.000.00

Vienintėlis Lietuvių Valstijinis Bankas Rytinėse Valstijose.

Priimame Pinigus Padėjimui ir Mokame 4%. Padėlius galima prisiųsti per paštą.

Siunčiame Pinigus į Lietuvą Žemiausiu Kursu. Garantuojame už visas per mus siunčiamas pinigų perlaidas.

Parduodame Laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos. Prigelbstime pasidaryti reikalingus kelionei raštus ir kitokius dokumentus.

BANKO VALANDOS: Šiaip dienomis—nuo 9 v. ryte iki 3 popietų.
SUBATOMIS — nuo 9 val. ryte iki 7 val. vakare.
PANEDĖLIAIS — nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare.

BALTIC STATES BANK
294 — 8th Avenue New York, N. Y.
KAMPAS 25-TOS GATVĖS

Žmogue kasosi galvą, kad palengvint niežėjimą. Kasimasi pasidaro papročiu, ir tuomet žmogus kasosi nejučioms. Bet jis žino, kad jam nieži, ir visi kiti tą žino.

Vyrai ir moterįs kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus daugiau niežėjimo, kasimosi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nou pleiskanų.

RUFFLES

panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo.

RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų.

Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkutę. Mes taipgi galime atsiųst jums tiesiog, jei gau ime nuo jusų 75 centus pačto markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

MOKYKLA ARMONIKŲ GRAJIMO.

Ir visokių striuninių instrumenų, bandžio, gitarų, džidų ir balalaikų.

Armoniką grajiti išmokina į 24 valandas, 3 polkas, 1 valcių ir 1 kadrilių.

OTTO TULOW,
15 Millbury st. Worcester, Mass
Pirk pas mus armoniką, busi muzikantas trumpu laiku.
M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury st. Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA VIENINTĖLĖ ATSAKOMA AGENTURA.

Daugelis dabar pradėjo agentauti, bet nežino, kad agentauti tai reikia valdžios tiesos turėti, reikia kaucijos, reikia laisnių valstijos.

Mes turime viską ir tik pas mus verta visiems kreiptis su šifkartėms ir pinigų siuntimu.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

BALTOS LINIJOS.

Tarpe

NEW YORK—LIVERPOOL

CELTIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 15, Vasario 26 ir Balandžio 2.

VEDIC (New) laivas, išplaukia 12 val. dienos Sausio 26 dieną.

CEDRIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Vasario 5dieną, Kovo 12 ir Balandžio 16.

HOLLAND-AMERICA LINE.

Tarpe

NEW YORK — ROTTERDAM — HAMBURG.

IR

PLYMOUTH, BOULOGNES-SUR-MER.

RYNDAM laivas išplaukia per pietus, Sausio 8, Vasario 12, Kovo 19.

ROTTERDAM laivas išplaukia per pietus Sausio 25 dieną, Kovo 1, Balnadžio9.

N. AMSTERDAM, laivas išplaukia per pietus Vasario 19, Kovo 26.

NOORDAM laivas išplaukia per pietus, Balandžio 2 dieną, Gegužės 7.

Generalis pasažierių ofisas, 24 State St., New York, N. Y.

AMERIKOS LINIJA.

Tarpe

N. Y.—PLYMOUTH—CHERBOURG.

LAPLAND laivas išplauks per pietus, Sausio 8, Vasario 12, Kovos 19.

FINLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 15 dieną, Vasario 19, Kovo 26.

ZEELAND laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 22 dieną, Vasario 26, Balandžio 2.

KROONLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Vasario 5, Kovo 12, Balandžio 16.

Tiesioginis kelias tarpe
NEW YORKO ir HAMBURGO.

MANCHURIA laivas išplauks 12 val. dieonos, Sausio 13, Vasario 24, Balandžio 7.

MONGOLIA laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 27 dieną, Kovo 27, Balandžio 21.

Jeigu žadi keliauti į Lietuvą, kreipkis pas mus reikale šifkortės. Mes išrenksim iš namų kuogeriausiai, patarnausim paso gavime, išleidime ant laivo. Mes turime visas linijas keliaujančias per Atlantiką.

SIUSKITE PINIGUS PER MUS AGENTURĄ.
Mes geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai pristatome į Lietuvą.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

NUO JURIŲ KRASTO.

Laivai iškeliaus šį mėnesį į Europą, ant kurių keliaujant galima į Lietuvą nukeliauti.

CUNARD LINIJOS.

VAUBAN laivas į Liverpool ..... Sausio 8.
COLUMBIA l. į Londonderry ir Glasgow Saus. 15.
K. A. VICTORIA laivas į Liverpool ....Sausio 15.
IMPERATOR laivas į Cherbourg ir Southampton Sausio 20.
SAXONIA laivas į Halifax, Plymouth, Cherbourg ir Hamburg, Sausio 22.
VESTRIS laivas į Liverpool ..... Sausio 22.
CARMANIA laivas į Liverpool .....Sausio 29.

Į Hamburgą $125.00, karės taksos atskirai.

RAUDONOS LINIJOS.

Arčiausiai dasigauti į Europą važiuojant šiais laivais:

LAPLAND laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 8 dieną, į Plymouth, Cherbourg ir Antwerp

CELTIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 15, į Liverpool.

ADRIATIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 19 dieną, į Cherbourg ir Southampton.

LAIVAI TERP
N. Y. — PLYMOUTH — CHERBOURG — ANTWERP.

LAPLAND, 12 v. dienos, taoointhrdlutaoindluludlu
LAPLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 8, Vasario 12 ir Kovo 19.
FINLAND laivas išplauks 12 v. dienos, Sausio 15, Vasario 19 ir Kovo 26.
ZEELAND laivas išplauks 12 v. dienos, Sausio 22, Vasario 26 ir Balandžio 2.
KROONLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Vasario 5, Kovo 12 ir Balandžio 16.

TERP DANCIGO ir HAMBURGO
Vežiama tiktai trečios klasos pasažierai.

GOTHLAND laivas išplauks 12 v. dienos, Sausio 12, Vasario 26 ir Balandži o13.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY ST. WIRCESTER, MASS.

NEAPLEISKITE SAVO DANTIS

Labai išpuvę dantys sugadins jusų sveikatą

Neleiskite, kad tos skylutės jusų dantyse gautų per daug didelės.

Darbas gvarantuotas. Aš vartoju ne ką kitą, kaip tik sunkų auksą.

Traukiu dantis be jokio skausmo.

DR. ALLEN SPENCER BENNETT,

229 Front St. Cor. Harding, netoli Front St. rinkos, prie Union stoties, Worcester, Mass. Atdara vakarais.

MOKYKLA NAMIE.

Kiekvienas gali išmokti skaityti, rąšyti, rokuoti ir mąstyti.

1. Elementorius ..... 30c.
2. Mokinkimės rašyt ..... 30c.
3. Aritmetika ..... 60c.
4. Gramatika lietuvių kalbos 75c.
5. Lietuvos žemlapis $1.25
6. Istorijos kariaujančių šalių $2.50
7. Lietuvos Istorija ..... 50c.

Už visas — sykiu ..... $6.20c.

Per žiemą pastudijavęs pavasaryje busi naudingas žmogus, sau ir savo tautai, nė kiek neatidėk, bet tuojaus parsitrauk ir pradėk. Jeigu ką nori apdovanoti Lietuvoje, pasiųsk šitas knygas, tai padarysi puikią sau atminti.

VARGUOSE TURIME LINKSMINTIS!!!

Armonikos iš Vokietijos, Austrijos ir Italijos.

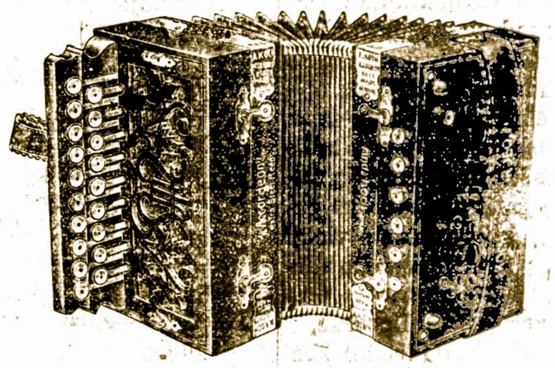

Ką tik gavome visą eilę puikių Armonikų. Kas norite linksmai atliekamą laiką praleisti su muzika, kreipkitės pas mus. Armonikų kainos eina nuo 7 iki 70 dolarių, yra ir po 300 dol. — žaidžia kaip vargonai. Kas turite ukvatą, pirkite pas mus, mes duosime jumis už pigiausiai galimą kainą. Armonikos apžiurima gerai pirma išleidimo.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

KAS NAUDOJA PAIN-EXPELLERĮ?

Darbininkas naudoja palengvinimui skaudamų muskulų nuo įtempto sunkaus kasdieninio darbo.

Ukininkas naudoja jį ir negalėtų apseiti be jo. Pain-Expelleris laikomas garbingoj vietoj kiekvieno ukininko namuose, kur gali atsitikti netikėtas staigus ligos užpuolimas, nelaimingas atsitikimas ir daugybė kitų nelaimių ištikti.

Dirbtuvės darbininkas naudoja Pain-Expellerį, nuo nečių skaudėjimo, skausmo šone, šalčio ir kitų mažų nesveikumų, kurie grumoja mums galimybės uždirbti kasdieninę duoną.

Angliakasys naudoja Pain-Expellerį nuo reumatiškų skausmų, strėnų diegimo, neuralgijos ir kitų atsitikimų jo pavojingam užsiėmime, kad užlaikius savo sveikatą ir energiją.

Namų šeimininkė naudoja Pain-Expellerį, kuomet vaikai nupuola ir susimuša—nuo musių įkandimo ir kitų vabalų įgilimo ir ten, kur geras linimentas reikalingas.

Visi naudoja Pain-Expellerį.

Extra Naujanybė!

BROLIAI IR SESERIS LIETUVIAI!!!
AR JUS ŽINOTE, KAD
viena iš gražiausių ir puikiausių poezijos knygų jau atspausdinta ir galima ją šiandien gauti?

Ar jųs žionte, kad tokios knygos nebuvo ir ne siranda visoj Amerikoj Lietuvių Literaturoj?

Ar-gi jųs nenorėtumėt josios turėti?

O gal nežinote kur gauti? Na, tai indėkite DU DOLERIŲ į laišką arba išpirkite už $2 money orderį ir siųskite —

A. J. J. JOKUBAITIS,
327 E STREET, BOSTON 27, MASS.

VIETOS ŽINIOS

APVAIKŠČIOJIMAS.

Lietuvių Piliečių Sąjungos 6 skyrius rengia ant 20 d. vasario, 2 val. po pietų, A. O. H. svetainėje, Lietuvos nepriklausomybės trijų metų sukaktuves. Viengenčiai, lietuviai ir lietuvės! Šis apvaikščiojimas turi buti vienas iš didžiausių musų istorijoj. Mes turime paminėti musų nepriklausomybės šventę su didžiausiu upu ir dvasios pakilimu, prisimindami didžiausio džiaugsmo valandą ir sunkias musų tautos kovas su priešais!

Todel broliai ir seserys, visi lietuvių tautos sunys ir dukterys, už degę širdinga tautos meile, švęskime su noru didžiausią savo šventę!

Budinkime iš miego ir tuos savo brolius ir seseris, kurie dar tebemiega ir dar nesirengia keltis. Išbudinkime juos ir parodykim jiems skaisčią laisvės saulutę, kuri pradėjo šviesti Lietuvos padangėje trys metai tam atgal.

Nuoširdžiai kviečiame visas lietuvių draugijas prisidėti prie apvaikščiojimo nepriklausomybės trijų metų sukaktuvių. Taipjau meldžiu, kad visos draugijos, kurios tik dalyvaus musų nepriklausomybės šventės apvaikščiojime, priduotų savo valdybų vardus, idant laike apvaikščiojimo draugijų valdybos galėtų užimti ant pagrindų joms paskirtą vietą.

Su patriotiška meile varde L.P.S. 6-to skyr.

J. Burokas,
Pirmininkas.

VIEŠO KNYGYNO REIKALE.

Worcesterio visuomenė jau žino, jog S.L.A. 57 kp. deda pastangas, kad atidarius viešą knygyną, kuriuo kiekvienas lietuvis galėtų naudotis. Knygynas bus gana turtingas knygomis, nes jame turi rastis visa lietuvių literatura. Tat kurie turite gerų knygų ir suprantate knygyno naudą, paremkite jį; jei kas neturi knygų, bet norėtų prie šio knygyno prisidėti, tai gali įteikti auką pinigais. Kurie manote aukauti, tai pasiskubinkite, nes knygynas bus atidarytas 10 d. vasario.

Pinigus ir knygas galite perduoti S.L.A. komitetui, arba pasiųsti šiuo adresu: Viešas Knygynas S.L.A. kp. 29 Endicott St., Worcester, Mass.

Kom. Narys.

NETEISINGAI BUVO PRANEŠTA.

Pereitos savaitės "Amer. Liet." numery buvo pranešta, kad iš esančių ant Rialto Teatro, Millbury St., Kliubų tapo areštuota gembleriai. Tai pamatę nariai iš Harris A.C. ir L.Y.M. kliubų labai įsižeidė ir pareiškė, kad areštavimas įvyko ne kliubuose, bet pool-roomy, kuris randasi tam pačiam name.

Mes visuomet prašome savo korespondentų, kad jie pirma dalyką gerai ištirtų ir tik tuomet praneštų laikraščiui, tačiaus korespondentai nevisuomet taip elgiasi, kaip nuo jų yra reikalaujama.

PUIKUS VAKARĖLIS.

Švento Vardo Jėzaus Draugija 9 d. sausio, 7 val. vakare, bažnytinėj svetainėj laikė savo metinį apvaikščiojimą, kurio programa susidėjo iš deklamacijų, dainų ir prakalbų. Vakaro vedėju buvo draugijos pirmininkas, p. J. Šukis. Programos išpildyme dalyvavo šios ypatos: p-lės L. Čepuliutė (deklamuotoja), Tropiutė (sopranas), Našukaičiutė (pianistė), Matilda Šukiutė (mezzo sopranas), Pauliukoniutė ir Žemaitaičiutė (padainavo duetą) ir p. P. Milius. Solistams akompanavo p. Milienė ir p-lė Pauliukoniutė. Prakalbas pasakė kun. J. Čaplikas ir adv. Kalinausakas iš Bostono. Kun. Čaplikas savo prakalboj ragino klausytojus rašytis prie pašalpinių draugijų, o labiausia prie Š. V. J. Dr-jos. Taip pat ir adv. Kalinauskas savo prakalboj nurodė, kad kiekvienas žmogus privalo prigulėti prie pašalpinių draugijų. Net ir merginas ragino, kad priverstų savo vaikinus prisirašyti prie taip garbingos draugijos, kaip Šv. V. J. Dr-ja.

Turiu pasakyti, kad vakaras puikiai nusisekė, visi savo užduotis gerai atliko, žmonių buvo pusėtinai ir tikiu, kad visi buvo užganėdinti.

Beje, adv. Kalinauskas savo prakalboj nepamiršo priminti apie musų motiną Lietuvą, esančią varguose, ir ragino dėti jai aukų.

Aukavo šios ypatos:

Po $5.00: A. Paliukonis, M. Lukoševičius.

Po $2.00: J. Gudelis, J. Nastaravičius, K. Baravykas.

Po $1.00: Kun. J. Čaplikas, V. Rimša, J. Klumenis, J. Listavičius, M. Loželis, J. Šukis, A. Šukienė, V. Kerbišis, J. Listavičius, V. Stankus, K. Sinkevičius, S. B. Liukonis, J. Baltramaitis, J. Krinskis, A. Paltanavičius.

Po 50c.: Bunevičius ir Baliukonis.

Smulkių aukų surinkta $3.43. Viso labo pasidarė $35.43, kurie nutarta pasiųsti į Lietuvą.

Visiems solistams, kalbėtojams varde Dr-jos tariu širdingiausią ačiu.

K. Sinkevičius.

SUSIRINKIMAI.

Lietuvių Piliečių Sąjungos 6 skyriaus specialis susirinkimas atsibus nedėlioje, 13 d. vasario, 1 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st. Visi nariai malonėkite pributi, nes bus daug svarbių tarimų ir bus išduodamos narių knygelės.

Komitetas.

Lietuvos Sunų Draugystės susirinkimas atsibus 7 d. vasario, 8 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st. Nariai teikities dalyvauti šiam susirinkime.

Pirm. P. A. Dėdynas.

A.L.T. Sandaros 16 kuopos mėnesinis susirinkimas atsibus nedėlioj, 6 vasario, 10 v. ryte, "Aušrelės" kambary, 83 Green st. Yra labai daug svarbių dalykų.

A.L.T.S. Rep.

Progress Shoe Co. B-vės susirinkimas atsibus 6 vasario, 11 val. ryte, L. Ukėsų Kliubo kambariuose, 96 Green St. Dalyvavusieji B-vės suvažiavime Brocktone išduos raportą. **A. J.**

S.L.A. 57 kuopos susirinkimas atsibus nedėlioj, 6-tą vasario, 1 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st. Daug naujų dalykų. **R.**

NEPAMIRŠKIT!!

Nepamirškit, kad vienas iš naujausių lietuviškų veikalų, "Gyvenimo Verpete," kurį parašė vienas Worcesterietis, bus atvaizdintas ketvergo vakare, 3 vasario, 8 valandą, Lietuvių svetainėje. Jį perstatys geri lošėjai, parinkti iš "Aušrelės" dramatiško ratelio. Veikalas vertas pamatymo. **Rep.**

AUKAVUSIŲ VILNIAUS ATVADAVIMUI VARDAI.

Žemiaus paduodame vardus visų tų asmenų, kurie aukavo stambesnes aukas Vilniaus atvadavimui nuo lenkų laike Lietuvių Piliečių Sąjungos 6-to skyriaus prakalbų, įvykusių 16 d. sausio, 1921 m., A. O. H. svetainėje. Tą dieną surinkata Vilniaus atvadavimui aukų $353.10, kurias Liet. Pil. S-gos 6-to skyr. iždininkas K. Pranskaitis 20 d. sausio pasiuntė Lietuvos Misijai.

Aukavo sekančiai:

J. Leikus $10.00.
J. Girdenis $10.00.
F. Bartušis $100.00.
J. Petrauskas $10.00.

Po 5 dol.: J. Daubara, P. Kulaka, J. Čivinskas, M. Jenušis, V. Šnaras, V. Rudenas, K. Stankauskas, S. Martinkaitis, A. Galinskas, T. Siauruseviče, K. Vaitkauskas, A. Kriaučiunas, J. Samuolis, J. Molis, J. Kašeta, J. Sveričiunas, J. Blaževičius, J. Bogužis, Dr. J. onikaitis, J. Bandonis, T. Čiras, P. Ješinskas, Ona Žilinskiutė.

Po 2.00 dol.: J. Skrinskas, J. Žolynas.

Po 1.00 dol.: A. Rudis, J. Tauratas, J. Beilivis, J. Stankunas, A. Lisauckas, J. Bobinas, J. Rodžiunas, A. Linauskas, J. Badutis, J. Ambroziejus, Eva Plačiutė, P. Budrickas, J. Pašukinas, A. Pankauskas, J. Stramskis, P. Visbara, J. Jokubauskas, J. Vitsas, A. Navesskas, J. Pigaga, V. Kielė, J. Staniukynas, V. Liauda, J. Žigas, J. Miškinis, J. Stočkus, V. Skerinskas, J. Kvedaitis, M. Grigaliunas, J. Venclauskas, K. Lišauskas, A. Brikas, A. Jakutis, J. Storokas, A. Giraitis, F. Dambrauskas, R. Vereckas, B. Platukis, V. Barisas, V. Tautvaiša, P. Kuncša, B. Ramanauskas, M. Mortunas, S. Kvederavičius, L. Visockis, Al. Zinauskaitė, J. Jenuškeviče, A. Kasčiunas, J. Kielė, A. Laukininkas, P. Jurkunas, F. Glazauskas, J. Stankauskas, A. Stadelninkas, J. Zalanskas, J. Baniulis, J. Akstinas, J. Buleviče, A. Lankeviče, J. Platukis, V. Nemunas, A. Jesiunas, J. Keršis, K. Čepaviče, M. Kazlauskas, A. Valinskas, J. Raulušonis, A. Baublis, A. Daniliaviče, K. Nedzveckas, J. Montvila, A. Klimas, A. Levonas, J. Deksnienė, J. Keršis, J. Tunca, K. Žurlis, V. Streimikis, J. Kedis, J. Anckus, P. Mičiulis, A. Česna, F. Indzeliauskas, A. Bastys, V. Paliaviče, J. Ješkonis, A. Neveras, A. Baniunas, D. Volungeviče, V. Jenkauskas, A. Skliutas, B. Dirsė, A. Kutkonis, P. Degutis, J. Andriulionis, S. Raudonis, A. Rackeviče, J. Valeviče, J. Dabrila, K. Kriaučiunas, A. Keršis, J. Linkeviče, Z. Barisas, P. Kupčinskas, J. Sčiuplis, J. Kairys, J. Gaidys, J. Gaidulionis, J. Alytas, P. Motuzas, K. Sakalauskas, J. Gražulis, J. Dirginčius, F. Liubinas, J. Valentukevičiutė, M. Paskura, A. Gimbaitis, F. Venckus, F. Domikaitis, J. Burokas ir M. Paltanaviče.

Visiems aukautojams tariame širdingą ačių.

(Pasirašo) **Valdyba.**

"AUŠRELĖS" KONCERTAS.

Anksti nedėlios, 30 d. sausio, rytą po orą pradėjo lakioti didelės, kai vidutinės peteliškės, sniegurėlės. Žiuriu aš į jas, kaip jos skrenda iš dausų ir puola ant žemės ir mąstau vienas sau, — tai nors kartą šią žiemą galima bus pasidžiaugti sniegu, kuris dabar jau, tur buti, taip greitai nebenutirps.

Sniegti. Vis dar sniegti. Baltas sniegas, lyg balta skraiste, apdengia medžius, namų stogus ir gatves. Gera dabar bus vaikščioti gatvėmis, — vėjas nebeneš dulkių į akis ir malonu bus nueiti į musų menininkų rengiamą koncertą.

Porai valandų praėjus po orą vis dar skraidė sniegurėlės, bet jos buvo tokios sunkios ir šlapios...

Einant į koncertą, apie pusę po antros po pietų, nebedaug sniego buvo likę ant gatvių; visas sniegas, kurio gerokai prieš pietus prisnigo, jau buvo pavirtęs į vandenį. Todel visi šaligatviai apsemti vandeniu ir nepatogu jais vaikščioti.

Atėjau į salę, atsisėdau ir dairausi aplinkui. Žmonių, kaip sakoma, nedaug. Matyt, negražus oras daugelį žmonių sulaikė nuo koncerto.

Laukiame visi pasirodančių scenoje musų menininkų, kurie mus palinksmins savo gražiais balseliais. Ir neapsivylėme. Neužilgo išėjo ant pagrindų gražus musų jaunimo burelis — "Aušrelės" choras, vedamas energingo ir pasišventusio menui muziko, Jono Dirvelio. "Aušrelės" choras jau gerokai susidainavęs, bet dar nevisai gerai. Tačiaus drąsiai galima sakyti, kad trumpoje ateity worcesteriečiai galės pilnai pasigirėti kaip p. Dirvelio dirigavimu, taip ir išlavintais ir tinkamai pastatytais choro balsais. Šiuo tarpu "Aušrelės" choras sudainavo šių musų kompozitorių kurinius: Č. Sosnausko, St. Šimkaus, M. Petrausko, kun. Bražio. Koncertas tapo užbaigtas V. Kudirkos "Lietuva tėvynė musų," lietuvių tautos imnu.

Bet "Aušrelės" choro, mišraus okteto, merginų okteto ir merginų ir vyrų chorų (kuriuos sudarė tie patys aušreliečiai), koncerto programos atlikime dalyvavo trys musų žinomi solistai: Izabelė Avietėnaitė (sopranas), K. Kriaučiunas (tenoras) iš Brooklyn, N. Y., ir J. Skrickis (tenoras).

K. Kriaučiunas, kuris nuo senai dalyvauja musų scenoje kaipo vaidintojas ir pastaraisiais metais pradėjęs rodytis viešai kaipo dainininkas, padainavo Kelpšos "Ne margi sakalėliai," V. Sp—le "Alba," St. Šimkaus "Oi greičiau" ir keletą kitų. Man ir rodos, kitiems klausytojams geriausia patiko Šimkaus "Oi greičiau," kurioje p. Kriaučiunas parodė savo kaipo dainininko, gabumus ir išgales.

Izab. Avietėnaitė, iš kurios ateity laukiama įžymios musų prima donnos, pilnai patenkinančiai atliko S. Smirnovo "Ne brani menia rodnaja" (rusiškai), K. Glen "Naktis," Massenet "Rauda," Valse Song iš operos "Romeo ir Juliet" (franciziškai) ir porą lietuviškų dainelių.

P. Skrickis turi gražų lyrišką tenorą, kurį dar daugiau palavinus, galima bus klausyti su didesniu pasigėrėjimu, nes tuomet balsas bus daug tyresnis, gasresnis ir malonesnis. Šiuo tarpu p. Skrickis padainavo M. Petrausko "Vai verčia, laužo," "Temsta dienelė" ir dar vieną liaudies dainelę, kuri programoje nebuvo pažymėta. Sudainavo gerai.

Visiems solistams akompanavo musų jauna ir gabi pianistė, New England konservatorijos auklėtinė, M. Ališauskaitė.

Ant galo dar reikia paminėti, jog p. J. Dirvelis puikiai pagriežė smuiku tris muzikos dalykus — "Vengrų šokį," "Švedų valcą" ir "Lietuvių polka."

Nors "Aušrelei" gal ir neliks jokio pelno nuo šio koncerto, bet publika išsiskirstė pilnai patenkinta.

—is.

"ŽIBURĖLIO" VAIKŲ DR-LĖS KONCERTAS

Nedėlioje, 6 dieną vasario, (Feb.), 1921 m. yra rengiamas įvairus "Žiburėlio" koncertas, kuris atsibus Lietuvių svetainėje, 29 Endicott gatvė, Worcestery, 3-čią val. po pietų. Norinti išgirsti vaikučių programą, nepamirškite 6 idenos vasario. **M.**

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Jonas Keliauninkas, Hyde park, Massachusetts — Tamsaos korespondencijos neįskaitome ir todel negalime patalpinti. Pamėginkite aiškiau aprašyti visą tą dalyką, tai gal tuomet ir galėsime pasinaudoti. Rašykite aiškiau ir trumpai. Vieno dalyko pilnai neaprašę, nešokite prie kto, — nevarkiai parašyto rašto niekas negali gerai suprasti ir negalima pataisyti.

A. Ratkelis, Bicknell, Ind. —Du Tamstos raštelius gavome. Laukite nuo musų laiško.

Tai gerai.

—Jonas pateko į kalėjimą už mušimą savo pačios su lazda, — sako kaimynas kaimynui.

—Tai gerai, tai gerai. Jeigu vyras negali išpilti bobai kailį be lazdos, tai jam turi buti užginta muštis. — Atsakė antrasis kaimynas.

Pajieškau savo brolių Martino, Vinco ir Klemenso Česnulevičių. Pirma jie gyveno Worcester, Mass. Pranešu, jog mano vyras mirė ir likau našle. Labai norėčiau susirašyti su savo broliais, nes turiu svarbų reikalą, meldžiu jų pačių arba jų pažįstamų apie juos pranešti. Mano adresas:

Agota Valangienė, Šiaulių miestas Januškevičiaus krautuvė, Šiauliai, LITHUANIA.

Pajieškau savo brolių, Mykolo ir Juozupo Mankevičių iš pagurnių kaimo, Alovės valsčiaus. Gyveno kada Worcester, Mass. Apie 30 metų kaip Amerikoje. Meldžiu atsišaukti.

Jokubas Mankevičia,
37 Harlem st. Worcester, Mass.

Pajieškau Miko Juonio, paeina iš Vilniaus rėd., Alytaus apskričio, Daugų valsčiaus, Doškunų kaimo. Girdėjau, gyveno Brocktón, Mass. Jis pats arba kas apie jį ką žino meldžiu pranešti į sekantį antrašą:

S. J. Bagdis,
741 Park st., Hartford, Conn.
(5—6)

Pajieškau Jono Virbisko, kuris atvažiavo į Ameriką 1907 metais iš Smalinčienų kaimo, Kalvarijos valsčiaus. Meldžiu gerbiamos Amerikos lietuvių visuomenės pranešti jo tėvui sekančiu adresu:

Jonas Virbiskas, Smalničienų kaimas, Kalvarijos valsč., Mariampolės apskr., LITHUANIA.

PARSIDUODA geri forničiai, šešios kėdės, lova, kičino stalas, pečius, karpėta, ir front ruimio staliukas. Norėdami pirkti, galima matyti prieš dvyliką ryte ir kaip šešios vakare.

VINCAS BUNDZA,
252 Main st., Worcester, Mass.
(3—5)

ŽINIAI LIETUVIŲ APŠVIETOS BENDROVĖS NARIAMS.

Mėnesinis susirinkimas atsibus panedėlio vakare 8:00 valandą, **Vasario 7, 1921 m.** 29 Endicott st. Visi Bendrovės nariai atsilankykite, nes yra svarbus reikalas.

Lietuvių Apšvietos Bendrovės Sekretorius **N. J. Meškus.**
(4—5)

FARMOS PARSIDUODA.

75 akerių farma, gražus didelis sodas, 10 karvių, 4 telyčios, 2 arkliai, vežimai, arti fabrikos, netoli Worcesterio. Kaina $6,700 $2,500 įmokėti.

125 akerių farma, sodnas, didelis miškas, 8 karvės, 2 telyčios, 2 arkliai, visoki įrankiai, 7 mailės nuo Worcesterio. Kaina $7,500, $3,000 įmokėti.

Šaly Vernon st. 3-jų familijų namas, sodas. Kaina $ 7,200.

Arti lietuvių bažnyčios 3-jų familijų namas, su visais įtaisymais. Kaina $10,000, $2,000 įmokėti.

Turiu daug gražių farmų ir namų, taipgi miško. Kreipkitės dabar pas

J. BUROKAS,
25 Millbury street,
Worcester, Mass.

PARSIDUODA geri forničiai. Norinti pirkti, kreipkitės po nu. **125 MILLBURY STREET,** pirmos lubos.

PARSIDUODA geri furničiai penkių ruimų, priežastis pardavimo, važiuoju į Lietuvą. Norinti pirkti galima matyti furničiai bile kada.

B. VARAŠKA,
75 Seymour st. Pirmos lubos.

WORCESTERIO Penkių Centų BANKĄ.
316 MAIN STREET
TURTAS — $20,000,000
Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
Bankos valandos:
Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcesteryj.
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis
17 Millbury St. Worcestery
Ofiso valandos:
1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M.
Nedėliomis nuo 1—3 P.M.

DR. J. JONIKAITIS,
175 Green St., Worcesteryj
Office Hours:
9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M.
7 to 9 P.M.
Telephone Cedar 2404.

PRANAS LEVERIS.
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvis Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

PARSIDUODA kriaučių šapa, labai puikioj vietoj, lietuvių apgyventoj. Priežastis pardavimo, važiuoju į Lietuvą.

J. ŠMULKSTIS,
BOX 115, St. Clair, Pa.
(4—6)

GERESNIS UŽ AUKSĄ.

Visi žino nuo išbandymo, kad geras patarnavimas yra geresnis už auksą. Naujas ir pertikrintas prirodymas duodamas sekančiame laiške, atsiųstame mums nuo **Mr. John Murnik, Brilliant, Ohio, 6-tą** dieną gruodžio: "Čia gyvena žmogus, kuris kentė nuo pilvo ligų per ilgą laiką. Jis mėgino visokias gyduoles, bet nė vienos jam negelbsti. Ant galo aš jam paliepiau pabandyti Trineric Kartaus Vyno. Jis išpildė mano patarimą ir šiandien jis geriausioj sveikatoj rekomanduoja Trinerio Kartų Vyną kiekvienam." Jis gali tą daryti su pilna sąžine, delto, kad Trinerio Kartus Vynas yra geriausia gyduolė del žarnų užsikimšimo, menko apetito, galvos skaudėjimo, nervišku mo, nemiegojimo ir nuo kitų ligų, kurios paeina nuo pilvo. Jusų aptiekorius arba šiaip vaistų pardavėjas turi jų savo sandėly; taipjau ir Trinerio Linimentą, kuris yra labai geras del paviršutinių ligų.

Joseph Triner Co., 1333—45 So. Ashland ave., Chicago, Ill.